اوبهٔ او انرژي

خپرونکی ارګان د اوبو او انرژۍ وزارت

لسم کال، شپاړسمه ګڼه، د ۱۴۰۰هـ ش مالي کال دریمه ربع چې د ۱۴۴۳ هـ - ق کال سره سمون لري

د روښنايي په لور یو بل ګام !

د کابل په ارغندي سیمه کې د برېښنا ۴۵ برجونه ګټې اخیستنې ته وسپارل شول.

د هېواد په ټولو برخو کې د برېښنا شبکې د پراختیا لړۍ په دوام، داخل د افغانستان برېښنا شرکت او د ۱.۱.۱ د اوبو او انرژۍ وزارت د کابل په ارغندې سیمه کې د برېښنا ۴۵ برجونه ګټې اخیستنې وسپارل .

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر پیغام

پیام سرپرست وزارت آب و انرژی

بسم الله الرحمن الرحیم

د هیواد د ځانبساینې او پرمختګ په برخه کې د اوبو او انرژی سکتور اساسي اهمیت ته په کتنه، په دې نقطه باوري یم چې دفقر او تړاو څخه د افغانستان د خلاصون لاره د انرژي تولید او د اوبو د سرچینو مدیریت دی.

په همدې اساس په هیواد کې د انرژي د تولید پراختیا او د اوبو د سرچینو مدیریت خپل ایماني او ملي مسئولیت بولم، په پوره صداقت سره متعهد یم چې د لوی خدای(ج) په ملتیا او د دې هیواد د انساني او طبیعي سرچینو څخه په استفاده خپله ایماني او ملي وجیبه د فقر په ختمولو، د هیواد پرمختګ او د ملي اقتصاد په وړتیا کې ترسره کړم.

و من الله التوفیق
ملاعبداللطیف منصور
د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر

بسم الله الرحمن الرحیم

با توجه به اهمیت اساسی سکتور آب و انرژی در انکشاف و خود کفایی کشور، به این نکته باورمندم که تنها راه نجات افغانستان از فقر و وابستگی متکی به گسترش تولید انرژی و مدیریت منابع آبی می‌باشد.

به همین اساس رشد تولید انرژی و مدیریت منابع آبی در کشور را مسئولیت ایمانی و ملی خویش دانسته با صداقت کامل متعهد هستم تا با یاری خداوند متعال و استفاده از منابع انسانی و طبیعی این سرزمین وجیبه ایمانی و ملی خویش را در محو فقر، پیشرفت کشور و توانمندی اقتصاد ملی به خوبی ادا نمایم.

و من الله التوفیق
ملاعبداللطیف منصور
سرپرست وزارت آب و انرژی

د دې ګڼې په پاڼو کې

سـرمقاله ---------- ۲
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د یوې رسمي جلسې په ترځ کې ددې وزارت کار کوونکو ته وروپیژندل شو ---------- ۳
د ا.ا.ا د اوبــو او انـرژۍ وزارت د سرپرست وزیر ملا عبداللطیف "منصور" ژوندلیک ---------- ٤
سرپرست وزارت انرژی و آب امارت اسلامی افغانستان در یک جلسه رسمی با کارمندان و مسئولین این اداره معرفی گردید ---------- ٥
د اوبو او برېښنا سرپرست وزیر د وزارت د اوبو د برخې له رئیسانو سره د پېژندګلوۍ په لیدنه کې د هغوی وروستي فعالیتونه ---------- ٦
سرپرست وزارت آب و انرژی با روئسای مرکزی برشنا شرکت جلسه معرفی را برگزار کرد ---------- ۷
سرپرست وزارت آب و برق با سفیر کشور ترکیه دیدار کرد ---------- ۸
سرپرست وزارت آب و برق در یک جلسه کاری با مسئولین بخش انرژی در مورد پیشبرُد بهتر امور صحبت نمودند ---------- ۸
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د کندهار ولایت له کسبګرو سره ولیدل. ---------- ۹
د اوبو او انرژۍ سرپرست وزیر د کمال خان بند او کجکي بند د جوړونکو شرکتونو له استازو سره وکتل ---------- ۹
یک گام دیگر به سوی روشنایی! ---------- ۱۰
د اوبو او انرژۍ وزارت لومړنی تخنیکي غونډه ترسره شوه ---------- ۱۱
جلسه هماهنگی به منظور تنظیم امور اداری و ایجاد هماهنگی های بیشتر در وزارت انرژی و آب تدویر یافت ---------- ۱۱
جلسه هماهنگی به منظور تنظیم امور اداری و ایجاد هماهنگی های بیشتر در وزارت انرژی و آب تدویر یافت ---------- ۱۲
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د دې وزارت د څو پروژو د پرمختګ راپور وڅېړهٔ ---------- ۱۲
د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو مرستیال معرفي شو ---------- ۱۳
سرپرست وزارت انرژی و آب با والی ولایت تخار در دفتر کار شان دیدار نمودند ---------- ۱۴
سرپرست وزارت انرژی و آب با روسای مالی و اداری، منابع بشری، تفتیش داخلی، مشاورین و شماری ---------- ۱٤
دیدار معاونین ریاست الوزرای ا.ا.ا. با وزیر امور خارجه اوزبیکستان ---------- ۱۵
د کمال خان او شاه و عروس بندونو پاتې کارونو د چټکتیا په موخه تخنیکي جلسه ترسره شوه ---------- ۱٦
جلسه تخنیکی به منظور بررسی وضعیت پیشرفت پروژه بند برق دهنه دره ولایت فاریاب برگزار شد ---------- ۱٦
د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو مرستیال په کابل ولایت کې د کارموندنې، د غذایي بحران د مخنیوي ---------- ۱۷
سرپرست وزارت انرژی و آب با سفیر جمهوری اسلامی ایران دیدار کرد ---------- ۱۸
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د (Power China) شرکت له استازۍ سره و کتل ---------- ۱۸
معین آب وزارت انرژی و آب از پروژه بند شاه عروس بازدید و یک پروژه پاک کاری کانال را افتتاح نمود ---------- ۱۹
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د خپل ولایتي سفرونو په ترځ کې د کندهار له والي سره وکتل ---------- ۲۰
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر زابل ولایت ته په رسمي سفر تللی دی ---------- ۲۰
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر، ملا عبداللطیف منصور په کندهار ولایت کې د یاد ولایت د څینو چارواکو سره و لیدل ---------- ۲۱
سرپرست وزارت آب و انرژی در دیدار با رئیس آبرسانی ولایت کندهار بر تسریع روند امور تاکید ورزید ---------- ۲۱
د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د هېواد د پوهنې پخواني وزیر سره و کتل ---------- ۲۲
سرپرست وزارت آب و انرژی در دیدار با سرپرست وزارت زراعت و آبیاری بر آغاز مجدد پروژه‌های بندهای آبی تأکید کرد ---------- ۲۲
د پوله تیریدونکو(Transboundary water) اوبو په اړه د نړېوالو تړونونو محتویات ---------- ۲۳
ارزیابی اثرات تغیرات اقلیمی بالای یخچال های طبیعی کشور ---------- ۲۷
د اوبو او انرژۍ وزارت د انرژۍ برخې معین د دې معینیت کارمندانو ته ور وپیژندل شو ---------- ۲۹
د اوبو او انرژۍ وزیر د هرات له والي سره وکتل ---------- ۳۰
سرپرست وزارت آب و انرژی از بند پاشدان باز دید نمود ---------- ۳۰
د غذایي بحران له منځه وړلو او کار پیدا کیدو په موخه د کار په مقابل کې د غنمو د ورکړې پروسه ---------- ۳۱
معین آب وزارت آب و انرژی بر تسریع روند امور بند کجکی تأکید ورزید ---------- ۳۱
دیدار رهبری د افغانستان برشنا شرکت با سرپرست وزارت آب و انرژی ---------- ۳۲
اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د مشکلاتو دحل او برېښنا رسونې بهتره خدمتونو دوړاندې کولو په موخه ---------- ۳۲
د ا.ا.ا د یو شمېر ادارو رئیسانو د اوبو او انرژۍ وزارت د انرژۍ له معین سره وکتل ---------- ۳۲
د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو معین د هلمند د سیندیزې حوزې د عمومي ریاست کړنې وارزولې ---------- ۳۳
معین آب وزارت انرژی و آب از جریان کار پروژه بند کجکی بازدید کرد ---------- ۳۳
سرپرست وزارت آب وانرژی با رئیس شرکت انرژی آفتابی (قطر للطاقة الشمسیة) دیدار نمود ---------- ۳٤
د اوبو او انرژۍ وزارت د برېښنا د تجارتي مارکیټ رئیس بدخشان ولایت ته رسمي سفر وکړ ---------- ۳٤
د اوبو اوانرژۍ وزارت د انرژۍ معین او د اطلاعاتو او کلتور وزارت معین او د افغانستان اسلامي امارت د ویاند ---------- ۳۵
د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو معین د کمال خان بند پروژې څخه لیدنه وکړه ---------- ۳۵
معین انرژی وزارت آب و انرژی به اعضای انجمن بازرگانان و صنعت کاران مستقل ترکیه ---------- ۳٦
د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو معین د پاشدان بند له پروژې څخه لیدنه وکړه ---------- ۳٦

د امتیاز خاوند: د اوبو او انرژۍ وزارت

مسوول مدیر: خواجه فقیر محمد "صدیقی"

دهیئت تحریر تر نظر لاندې:
قاری محمد عبدالعزیز
انجنیر همت الله "امین زی"
اسدالله "زیرک"
انجنیر میرویس "میرزاد"
سید عطاالله "صدیقی"
برکت الله "آریوبی"

سمونکي : عبدالولي "نبی زاده" او مسیح الله "سالارزی"

راپور ورکوونکي : نعمت الله " اخلاقی و اسدالله "ایوبی"

عکسو اخستونکي: محمد حکیم "فیض"

آدرس: سرک عمومی دارالامان

ایمیل پته:
chiefofstaff.nwara1398@gmail.com

د اړیکو شمیره : ۰۷۰۷۳۵۴۹۱٦
۰۲۰۲۵۲٦۰۰۱

درنو لوستوونکو!
داوبه او انرژي مجلې او میاشتنی جریدې د سافټ موندلو لپاره کولای شئ د دې ادراې ویب سایټ ته مراجعه وکړئ.

ســـــــرمقاله

درنو هیوادوالو او د اوبه او انرژي مجلې لوستونکو!

اسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته

تر هرڅه مخکې درته له افغانستان څخه د امریکایي او د دوې د ملګرو د اشغال د تغر د ټولیدو او د د دوې په لاس د جوړې شوې کاواکه، بلواکه او بېواکه اداري د ړنګیدو د هیواد د خپلواکۍ د بیرته اخیستو او اسلامي نظام د اقامې په مناسبت د زړه له تله مبارکي وړاندې کوو.

درنو لوستونکو!

دا چې د تیرې ړنګې شوې اداري د بېواکه او تش په نوم واکمنې په وخت کې د اوبو او انرژي وزارت په دوو برخو (د اوبو د تنظیم ملي اداره) او د (انرژي د تنظیم اداري) باندې ویشل شوې وو.

د امریکائي او ناټو ځواکونو د اشغال له پاې ته رسېدو او د تیرې اداري له ړنګیدو سره سم د ا.ا.ا د رهبرۍ لخوا یادې دواړه اداري سره یوځای او د اوبو او انرژي وزارت په نوم سره بیرته ونومول شو.

د تیرې اداري په وخت کې د (اوبهٔ) په نوم سره یوه درې میاشتنۍ مجله چاپ کیدله د ا.ا.ا د اوبو او انرژي وزارت مشرتابه د یادې مجلې نوم هم تعدیل او د (اوبه او انرژي) په نوم ئې ونوموله ترڅو چې د یاد وزارت د یو نشراتي ارګان په توګه د وزارت د کار او فعالیت په هکله هیوادوالوته معلومات وړاندې کړې. لکه څنګه چې ټول نړیوال په تیره بیا زمونږ مومن هیوادوال په جریان کې دی چې د تیرې اداري چاروا‌کو هیواد ته د مرستې په نوم راغلې پیسې او د کورنیو عوائیدو ښه غوښنه برخه خپلو جیبونو او په بهرنیو هیوادونو کې خپلو بانکې حسابونو ته ولیږدولې. او د ا.ا.ا دمجاهدینو په لاس د هیواد د خپلواکې بیرته اخستلو په وخت کې یادو چارواکو له افغانستان څخه پښې سپکې او بهرنیو هیوادونو ته وتښتیدل چې اوس هلته له همدغه ملت څخه پهٔ غلا کړو پیسو باندې مزې چړچې کوې.

د ا.ا.ا ته له تیرې اداري څخه پواځې تش او لوټ شوي بانکونه، له اداري پلوه فلج شوې دولتی دستګاه او وږی تږی دردیدلی او کړیدلی ملت پاتې شول.

د ا.ا.ا د اوبو او انرژي وزارت هم د امارت د نورو ادارو په څیر په ټینګ هوډ سره د هیواد والو د چوپړ په لاره کې خپلو مسؤلیتونو ته متوجه دی، شپه او ورځ د هیواد د زیربنایي اوږد مهاله او لنډمهاله پروژو لپاره د امکاناتو برابرولو په لټه کې دی.

چې په دې لړکې د وزیر صاحب او معین صاحبانو بهرینو هیوادونو ته سفرونه د یادو هیوادونو له حکومتونو او استازو د کورنیو او بهرنیو شرکتونو له استازو سره لیدنې، کتنې او په هیواد کې د ننه د پروژو د کارونو لیدلو، ارزولو او سرته د رسولو لپاره د هیواد بیلابیلو ولایتونو ته سفرونه د یادو پروژو د تکمیل په لاره کې د پرتو خنډونو لرې کولو او په هیواد کې د اوبو مهارولو او بریښنا د تولید لپاره د پانګونې په برخه کې د بهرنیو او کورنیو شرکتونو د جلبولو لپاره هلې ځلې د وزارت د فعالیتونو او هوډ ښکارندوی دي.

د اوبو او انرژي وزارت رهبري او پرسونل د هیوادوالو خدمت او ددوئ د ګټو ساتنه خپل ترټولو لوی مسؤلیت او فریضه ګڼې.

وزارت د خپلو کارونو د ترسره کولو لپاره پردولتي سکتور برسیره خصوصي سکتور ته هم په ډیرزیات اهمیت قائل دی او دې ته لیواله دې چې د هیواد په بیا رغونه او ښبرازې کې خصوصي سکتور، ملي پانګه وال او مسلکي کدورنه له مونږ سره اوږه په اوږه برخه واخلې، ترڅو په ګډه سره په دې وتوانیږو چې خپلو کړیدلو هیوادوالو ته د آرام، هوسا او پرخپل ځان د متکي ژوند امکانات او شرایط برابر کړو.

د ګران افغانستان د آبادۍ، ارامۍ او سوکالی په هیله

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر د یوې رسمي جلسې په ترځ کې ددې وزارت کار کوونکو ته وروپیژندل شو

دا جلسه چې د یاد وزارت د غونډو په لوی تالار (هلمند تالار) کې ترسره شوه، ښاغلی مولوی عبدالطیف منصور د چارو د ادارې د لوی ریاست د سرپرست ښاغلي مولوی احمد جان احمدي لخوا د اوبو او برېښنا د وزارت د سرپرست وزیر په توګه ددې وزارت کار کوونکو ته معرفي شو.

د چارو د ادارې د لوي ریاست سرپرست ښاغلي مولوی احمد جان احمدی په هیواد کې د نظام جوړونې په اړه خبرې وکړې، او زیاته یې کړه چې اسلامي امارت په افغانستان کې د نظام جوړونې په برخه کې درانه مسؤلیتونه په غاړه لري او د اسلامي امارت مسؤلین به د خپلو کوششونو په اساس هغه شان چې د دنیا اشغالگر او مستکبرین یې په گونډو کړه، په دې برخه کې هم د پام وړ لاسته راوړنې ولري.

په همدې حال کې د اوبو او برېښنا سرپرست وزیر له تېرې کوونکو څخه د خپلواکۍ د تر لاسه کولو مبارکي ټولو افغانانو ته وویله او د افغانانو په یووالي یې ټینګار وکړ.

ښاغلي منصور د اوبو او برېښنا وزارت د چارو سپارښتنه چې د افغانستان اسلامي امارت د امیرالمومنین لخوا هغه ته سپارل شوې، یو مهم مسؤلیت یاد کړ او ددې وزارت له ټولو مسلکي کدرونو یې غوښتنه وکړه ترڅو د هیواد د اوبو درست مدیریت او د انرژۍ په تولید کې له هغې سره همکاري وکړي.

د دې جلسې په دوام کې د یاد وزارت مالي او اداري عمومي رئیس ښاغلي احمد رشاد حکیم، د انرژۍ د خدمتونو د تظیم لوی رئیس ډاکټر محمد عابد انورزي او د افغانستان برېښنا شرکت د عمومي ریاست سرپرست انجنیر صفي الله احمدزي د وزارت د کارمندانو ستونزې او وړاندیزونه د اوبو او برېښنا وزارت سرپرست وزیر ښاغلي منصور صاحب سره شریک کړه.

د ا.ا.ا د اوبـــو او انـرژي وزارت د سرپرست وزیر ملا عبداللطیف "منصور" ژوندلیک

ښاغلی ملا عبداللطیف "منصور" د شهید الحاج یارمحمد زوی ۵۴ کاله وړاندې د پکتیا ولایت د زرمت ولسوالی د سهاکو په هیبت خېلو کې نړۍ ته سترګې وغړولې.
لمړنی زده کړې یې په خپل پلرني ټاټوبي کې ترسره کړې دي.
د ۱۳۵۷ هه ش کال د غوایي د میاشتې د اوومې نېټې ترکمونستي کودتا وروسته له خپلې کورنۍ سره پاکستان ته مهاجر شوی او خپلې لوړې زده کړې یې د دیني علومو په برخه کې د نورالمدارس، نجم المدارس او دارلعلوم حقانیه په مشهورو مدرسو کې سرته رسولې دي، چې مشهور استادان یې مولانا عبدالحق(رح)، دیربابا، قاضي عبدالکریم کلاچوي، بابکر ملا صاحب او مولوي صاحب صالح محمد دي.
د دیني زده کړو ترڅنګ یې سیاسي او نظامي زده کړي هم ترلاسه کړې دي.
د شهید مولوي صاحب نصرالله"منصور"، تر شهادت وروسته د پکتیا ولایت د اوسیدونکو او مجاهدینو له خوا په اتفاق سره د هغه ځای ناستی او د پکتیا د والي په توګه وټاکل شو. د مجاهدینو په حکومت کې یې د پکتیا والي او مصلح په توګه د ولس خدمت کړی دی.
د طالبانو اسلامي تحریک د تأسیس له پیل څخه له یاد تحریک سره د خپلو ټولو ملګرو په شمول یو ځای شوی او خپل ټول امکانات یې تحریک ته سپارلي دي.
د ا.ا.ا د واکمنې په لمړۍ دوره کې یې د هلمند مرستیال والي، د کندهار د ښاروال او د کرهنې او مالداري د وزیر په توګه دندې ترسره کړې دي.
پر افغانستان باندې د آمریکا تر یرغل وروسته، د اسلامي امارت په چوکاټ کې د شاهي کوټ د نظامي جبهاتو د عمومي مسئول په توګه وټاکل شو، چې په زرهاوو مجاهدین یې په نظامي مرکزونو کې د جهاد لپاره تربیه او سوق کړي دي.
همدارنګه ښاغلی ملا عبداللطیف "منصور"، د اسلامي امارت په تشکیلاتو کې د پکتیا، لوګر او ننګرهار د والي ، د سیاسي کمېسیون رئیس، د اسلامي امارت د مشرتابه د دفتر رئیس، د زراعت د کمېسیون رئیس، د اسلامي امارت د رهبري شورى او په قطر کې د مذاکراتي ټیم د غړي په توګه دنده ترسره کړې ده.
له هېواد څخه د آمریکا او ناټو ځواکونو تر اېستلو او د دوهم ځل لپاره د افغانستان د اسلامي امارت د مجاهدینو په لاس د هېواد تر بشپړې خپلواکۍ لاس ته راوړلو وروسته، اوس مهال ښاغلی ملا عبداللطیف "منصور"، د ا.ا.ا په کابینه کې د اوبو او انرژي وزارت دسرپرست وزیر په توګه د خپل هېواد او خلکو د خدمت په لاره کې دنده پرمخ وړي.

محترم ملا عبداللطیف "منصور" فرند شهید حاجی یارمحمد، ۵۴ سال پیش از امروز، در قریه هیبت خیل سهاک ولسوالی زرمت ولایت پکتیا چشم به جهان گشوده است.
تحصلات ابتدایی خویش را در محل آبایی شان به پایان رسانیده است.
پس از کودتای کمونیستی، در هفتم ثور سال ۱۳۵۷، همرای فامیل خویش به کشور پاکستان مهاجر شدند و تحصیلات عالی خویش را در مدارس مشهور پاکستان، در بخش علوم دینی در مدرسه دینی نورالمدارس، نجم المدارس و دارلعلوم حقانیه تکمیل نموده که اساتید مشهور شان مولانا عبدالحق(رح)، دیربابا، قاضي عبدالکریم کلاچوي، ملا صاحب بابکر و مولوي صاحب صالح محمد، هستند.
برعلاوه آموزش دینی، آموزش سیاسی و نظامی را نیز کسب نموده اند.
پس از شهادت مولوی صاحب نصرالله"منصور"، به اتفاق آرای مردم ولایت پکتیا و مجاهدین آن ولایت، جانشین ایشان و همچنان به حیث والی ولایت پکتیا تعیین شدند. در دوران حکومت مجاهدین به حیث والی ولایت پکتیا و مصلح به مردم خدمت نموده اند.
از بدو تأسیس تحریک امارت اسلامی طالبان، به شمول تمامی مجاهدین همراه-شان، با تحریک طالبان یکجا شده و تمامی امکانات‌شان را نیز به آن تحریک سپردند.
در حاکمیت دور اول ا.ا.ا، به حیث معاون ولایت هلمند، شاروال ولایت کندهار و وزیر زراعت و مالداری ایفای وظیفه نموده اند.
پس از تجاوز آمریکا بر افغانستان، منحیث مسئول عمومی جبهات نظامی شاهی کوت برگزیده شدند که هزاران تن از مجاهدین را در مراکز نظامی جهت ایفای وظیفه مقدس جهاد، تربیه و سوق نموده اند.
همچنان محترم ملا عبداللطیف "منصور"، در تشکیلات امارت اسلامی به حیث والی ولایت‌های پکتیا، لوگر و ننگرهار، رئیس کمیسیون سیاسی، رئیس دفتر رهبری امارت اسلامی، رئیس کمیسیون زراعت، عضو رهبری امارت اسلامی و عضو تیم مذاکراتی در قطر ایفای وظیفه نموده اند.
پس از بیرون راندن قوای آمریکا و ناتو از کشور و فتح افغانستان برای بار دوم به دست مجاهدین امارت اسلامی افغانستان و پس از بدست گرفتن استقلال کامل ، اکنون محترم ملا عبداللطیف "منصور"، در کابینه ا.ا.ا به حیث سرپرست وزارت آب و انرژی برای کشور و هموطنان خویش خدمت می‌نمایند.

سرپرست وزارت انرژی و آب امارت اسلامی افغانستان در یک جلسه رسمی با کارمندان و مسئولین این اداره معرفی گردید

در این جلسه که در تالار عمومی این وزارت برگزار شد، محترم مولوی عبدالطیف "منصور" از سوی مولوی احمد جان "احمدی" رئیس اداره امور به حیث سرپرست وزارت انرژی و آب به مسئولین و کارمندان معرفی گردید.

محترم مولوی احمدجان" احمدی" رئیس اداره امور پیرامون نظام‌سازی در کشور صحبت نموده و تصریح کردند که امارت اسلامی افغانستان در راستای نظام‌سازی مسئولیت‌های سنگینی را بر عهده دارند و مسئولان امارت اسلامی افغانستان با تلاش‌های شبانه روزی‌شان همانگونه که اشغالگران و مستکبران جهانی را به زانو در آوردند، درین راستا نیز به موفقیت‌های چشمگیری دست خواهند یافت.

در همین حال محترم مولوی عبدالطیف "منصور" سرپرست وزارت انرژی و آب، گرفتن استقلال کشور را از متجاوزین به همه افغان‌ها مبارک گفته و روی اتحاد و همبستگی افغان‌ها تاکید ورزید.

آقای منصور تفویض امور وزارت انرژی و آب را که از طرف امیرالمومنین امارت اسلامی افغانستان به وی سپرده شده، یک مسئولیت مهم خوانده و از همه کدرهای مسلکی این وزارت خواستند تا در راستای مدیریت درست آب‌های کشور و تولید انرژی با وی همکاری نمایند.

سرپرست وزارت انرژی و آب در این جلسه به ادعاهای منتشر شده که گویا مسئولان امارت اسلامی افغانستان باهم د چار اختلاف درونی شده، رد نمودند و این کار را تبلیغات دشمنان افغانستان خواندند.

د اوبو او برېښنا سرپرست وزیر د وزارت د اوبو د برخې له رئیسانو سره د پېژندګلوۍ په لیدنه کې د هغوی وروستي فعالیتونه او لاسته راوړنې واورېدې.

دا جلسه د اوبو او برېښنا وزارت د سرپرست ملا صاحب عبداللطیف منصور تر رهبرۍ لاندې د اوبو د برخې د تخنیکي مرستیال، مرکزي او ځینو حوزوي رئیسانو په ګډون ترسره شوه.

په دې ناسته کې د یاد وزارت مالي او اداري لوی رئیس احمد رشاد حکیم د اداري جوړښت، تشکیلاتو، د بندونو د لویو پروژو لکه شاه او عروس، کجکي، پاشدان او نورو ... د پرمختګ او وضیعت، پلانونو او نورو اداري او تخنیکي فعالیتونو په اړه لازم معلومات د اوبو او برېښنا وزارت رهبرۍ مقام په حضور کې وړاندې کړه.په دوام یې نورو رئیسانو په خپل وار سره د اداري د چارو د ښوالي په موخه خپل وړاندیزونه او نظریات د اوبو او برېښنا وزارت سرپرست

وزیر ښاغلي منصور سره شریک کړه.

د فعالیتونو په اړه د راپور او وړاندیزونو تر ارزونې وروسته، د اوبو او برېښنا وزارت سرپرست وزیر ښاغلي مولوی صاحب عبداللطیف منصور د اړوندو رئیسانو د صادقانه فعالیتونو او کوښښونو قدرداني وکړه او د چارو

سرپرست وزارت آب و انرژی با روئسای مرکزی برشناشرکت جلسه معرفی را برگزار کرد

روئسای مرکزی د افغانستان برشناشرکت به هدف شریک سازی فعالیت های مربوط شرکت برشنا، پیشرفت ها و پیشنهادات شان با محترم مولوی عبدالطیف منصور سرپرست وزارت آب و برق دیدار نمودند.

این نشست با تلاوت آیات مبارک قرآن عظیم الشان آغاز گردید، پس از آن آقای صفی الله احمدزی سرپرست ریاست عمومی برشناشرکت به نمایندگی از سایر همکاران خود به آقای منصور سرپرست وزارت آب و برق در مورد معلومات آخرین پیشرفت ها و تمام فعالیت ها و امورات برشنا شرکت روشنی انداخته و تعهد خویش را به هرگونه همکاری و تلاش های بیشتر جهت بهبود امور اعلام کردند. وی اطمینان داد که با رعایت دستورالعمل های مقام محترم وزارت، با شفافیت و صداقت کامل، بهتر و قوی تر از گذشته وظایف خویش را به پیش می برند.سپس روئسای که در این جلسه اشتراک داشتند هر کدام به نوبه خود در ساحه کاری خویش توضیحات لازم را ارایه نموده پیشنهادات و نظریه های خویش را در مورد بهبود وضعیت با مقام وزارت به اشتراک گذاشتند.

در اخیر پس از شریک سازی معلومات و پیشنهادات، سرپرست وزارت آب وبرق با اظهار قدردانی و تشکری از روحیه قوی همکاران و فعالیت‌های شان، در ارتباط به موارد یاد شده به صورت همه جانبه مشوره های لازم را شریک نموده و در مورد پیشنهادات که از سوی آنها مطرح شده بود سفارشات و راهنمایی های لازم را ارایه کرد.

سرپرست وزارت آب و برق با سفیر کشور ترکیه دیدار کرد

محترم مولوی عبداللطیف منصور سرپرست وزارت آب و برق در دفتر کاری خویش با جهاد ارگین ای سفیر کشور ترکیه در افغانستان دیدار نموده پیرامون تداوم همکاری میان هر دو کشور صحبت نمودند.

در این دیدار سرپرست وزارت آب و برق ضمن عرض خوش آمدید به سفیر ترکیه از وی خواست در راستای انکشاف انرژی و آب در کشور به همکاری های شان تداوم بخشد.

آقای منصور در این دیدار از روابط حسنه و همکاری های مشترک میان کشورهای افغانستان و ترکیه یاد آور شده خواستار تداوم و گسترش این همکاری ها گردید.

در همین حال سفیر کشور ترکیه با یادآوری از پروژه های که در حال حاضر با همکاری کشور ترکیه در افغانستان کار آنها جریان دارد گفت" کشور ترکیه به همکاری های خویش در راستای انکشاف تولید انرژی ازمنابع آبی، بادی و آفتابی در افغانستان و همچنان تطبیق پروژه های مدیریت آب در این کشور ادامه خواهند داد ."

در اخیر هر دو جانب به تداوم و گسترش همکاری ها

سرپرست وزارت آب و برق در یک جلسه کاری با مسئولین بخش انرژی در مورد پیشبُرد بهتر امور صحبت نمودند

مولوی عبداللطیف منصور سرپرست وزارت آب برق در یک جلسه با مسئولین بخش انرژی گزارش فعالیت ها و دستاوردهای آنها را مورد بررسی و مطالعه قرار داد.

در این جلسه داکتر محمدعابد انورزی رئیس عمومی تنظیم خدمات برق گزارش فعالیت ها ودستاوردهای شان را درحضور سرپرست وزارت آب برق ارایه نموده پیشنهادات شان را جهت بهبود امور با مقام رهبری وزارت آب و برق شریک نمودند.

آقای منصور سرپرست وزارت آب و برق پس از بررسی گزارش فعالیت ها و دستاورد های مسئولین بخش انرژی این وزارت هدایات لازم را جهت بهبود امور ارایه نمـوده از انجام هرگونه حمایت و همـکاری مقام رهبری به آنها اطمینان بخشید.

همچنان وی با اشاره به اهمیت انکشاف انرژی در پیشرفت کشور، خدمت به وطن را مسئولیت همه شهروندان بیان نموده از تمام همکاران خواست تا باصداقت کامل در راستای خدمت رسانی به مردم افغانستان تلاش ورزند.

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د کندهار ولایت له کسبګرو سره ولیدل.

ښاغلي مولوي عبداللطیف "منصور" د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د کندهار ولایت له یو شمېر کسبګرو سره ولیده او دیاد ولایت د صنعتي پارک د برېښنا د ستونزو په هکله یې ورسره خبرې و کړې.

په دې لیدنه کې د کندهار ولایت کسبګرو خپل وړاندیزونه او ستونزې یې د اوبو او برېښنا وزارت له سرپرست سره شریک کړه او د وزارت د رهبرۍ څخه یې د خپلو ستونزو په هوارولو کې د لا همکارۍ غوښتنه وکړه.

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د کندهار ولایت مخورو او کسبګرو ته ډاډ ور کړ چې ډېر ژر به د یاد ولایت د صنعتي پارکونو د برېښنا ستونزې د هوارولو په برخه کې به رسیدګی وکړي.

د یادولو وړ ده چې د دې لیدنې په پای کې د کندهار ولایت مخورو او کسبګرو د اوبو او انرژۍ وزیر ته د مبارکۍ په پار لنګۍ ور په سر کړه.

د اوبو او انرژۍ سرپرست وزیر د کمال خان بند او کجکي بند د جوړونکو شرکتونو له استازو سره وکتل

په دې لیدنو کې چې په جلا جلا ډول ترسره شوې، د اوبو او انرژۍ سرپرست وزیر د دواړو شرکتونو (آسیا بنا او د ۷۷ کمپنۍ) استازو د اوبو او انرژۍ د وزیر په توګه د ښاغلي منصور د ټاکنې له امله مبارکي وویله.

د آسیا بنا شرکت استازي انجنیر عقل میر د کمال خان بند ارزښت، د سیلابونو کنټرول، د کرهنیزو ځمکو خړوبول، د برېښنا تولید او نورو موضوعاتو په اړه د اوبو او انرژي سرپرست وزیر ته معلومات ورکړل، او د وړاندیزونو په وړاندې کولو سره د بند دپاتې برخو په اړه د هدایت غوښتونکی شو.

وروسته د ۷۷ کمپنۍ استازي بوراک د کجکي بند د چارو په اړه نوي سرپرست وزیر ته معلومات ورکړل، او خپل راتلونکي پروګرامونه یې ورسره شریک کړل.

په ورته وخت کې د اوبو اوانرژۍ وزارت سرپرست وزیر د دواړو شرکتونو له کړنو مننه وکړه، او د وړاندیزنو او غوښتنو په اړه لازمي لارښوونې وکړې.

د غونډې په پای کې د ۷۷ کمپنۍ استازي د اوبو اوانرژۍ نوي سرپرست وزیر ته د ښه نیت په پار هغه لوح هم ډالۍ کړه، چې په خورا ذرینو توریو (بسم الله الرحمن الرحیم) لیکل شوي وه.

یک گام دیگر به سوی روشنایی!

۴۵ باب برج برق در ارغندی کابل افتتاح گردید

در ادامه‌ی توسعه شبکه برق در سراسر کشور، این بار د افغانستان برشنا شرکت و وزارت انرژی و آب ا.ا.ا چهل و پنج باب برج را در ساحه‌ی ارغندی کابل شامل شبکه برق نمود.

در محفلی که به مناسبت این گام بزرگ در ارغندی بالا برگزار گردیده بود، ملا عبدالطیف منصور وزیر انرژی و آب ا.ا.ا، صفی الله احمدزی سرپرست ریاست عمومی اجرائیوی و عملیاتی د افغانستان برشنا شرکت، مولوی عبدالرحمن زاهد رئیس تجارتی د افغانستان برشنا شرکت، مولوی فضل الرحمن فضلی رئیس برق کابل، انجنیر محمد اسلام کتوازی معاون عملیاتی کابل برشنا، بزرگان و اهالی ارغندی حضور داشتند.

ملا عبدالطیف منصور وزیر انرژی و آب ا.ا.ا ضمن قدردانی از تلاش های برشنا در توسعه شبکه برق، تاکید نمود که کار پروژه های عمرانی به ویژه برق در سایر ولایات تسریع خواهد شد.

د اوبو او انرژۍ وزارت لومړنۍ تخنیکي غونډه ترسره شوه

د اوبو اوانرژۍ وزارت لومړي تخنیکي غونډه د وزارت د سرپرست وزیر تر مشرۍ لاندې او د یاد وزارت د رئیسانو په شتون کې ترسره شوه.

دغه ناسته نن د اوبو اوانرژۍ وزارت د سرپرست وزیر، ښاغلي مولوي عبداللطیف "منصور" تر مشري لاندې جوړه او د یاد وزارت د لنډمهاله، منځمهاله او اوږد مهاله پلانونو باندې هر اړخیز بحث او د نظرونو تبادله وشوه.

په دغه تخنیکي غونډه کې، د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د پلانونو پر واقعبینانه توب باندې ټینګار وکړ او زیاته یې کړه" ټول ریاستونه باید خپل لنډ مهاله، منځمهاله او اوږد مهاله پلانونه د عیني واقعیتونو سره سم ترتیب کړي، تر څو د پلي کولو په وخت کې له ستونزو سره مخ نشي."

ښاغلي منصور په ډاګه کړه، چې په هیواد کې د ننه د اوبو مدیریت او برېښنا د تولید په برخه کې باید له پخوا څخه لا زیاته هڅه وکړو، تر څو افغانستان په

سیمه کې د برېښنا په صادر کوونکي هیواد باندې بدل کړو.

له بلې خوا، د اوبو اوانرژۍ وزارت تخنیکي رئیسانو د یاد وزارت سرپرست وزیر ته د اوبو ، بادي، لمریزې، بایومس، ډبرسکرو، نوي کیدو وړ انرژۍ، جیوترمل او کاسا-۱۰۰۰ پروژې او ګڼو نورو پروژو په هکله هر اړخیز معلومات وړاندې کړ.

په ورته وخت کې، مولوي عبداللطیف"منصور"، د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر د یاد وزارت تخنیکي چارواکو ته د چارو د لا ښه پرمخ بیولو لپاره لازمې

جلسه هماهنگی به منظور تنظیم امور اداری و ایجاد هماهنگی های بیشتر در وزارت انرژی و آب تدویر یافت

این جلسه تحت ریاست محترم ملا عبداللطیف منصور سرپرست وزارت آب و برق با حضور روسای بخش های اداری، مالی و تدارکاتی، منابع بشری و تفتیش داخلی این وزارت برگزار گردید.

در این جلسه روسای هر بخش به صورت جداگانه مشکلات، چالشها و پیشنهادات شان را در بخش های اداری، مالی و تدارکاتی در حضور مقام رهبری وزارت انرژی و آب ارایه نمودند.

سرپرست وزارت انرژی و آب پس از بررسی گزارشات روئسا و مسئولین، هدایات لازم را جهت بهبود امور ارائه نموده با یادآوری این نکته که "خدمت به کشور مسئولیت هرفرد جامعه است"

روسا و کارمندان را به تلاش بیشتر و ارائه خدمات صادقانه به مردم تشویق نمودند.

سرپرست وزارت انرژي و آب با مسئولین بنیاد خیریه انسانی ترکیه دیدار

محترم مولوی عبداللطیف منصور سرپرست وزارت آب وانرژي در دفتر کاری خویش با مسئولین بنیاد خیریه انسانی کشور ترکیه IHHدیدار نمود.

در این دیدار پیرامون خدمات عام‌المنفعه بنیاد متذکره برای مردم افغانستان در بخش های حفر چاه های عمیق، ایجاد یتیم خانه ها و رسیدگی به خانواده های شهدا میان هر دو جانب بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

سرپرست وزارت آب وانرژی از همکاری بنیاد متذکره استقبال نموده از آنها خواست تا خدمات شان را بیشتر روی مدیریت آب متمرکز نموده پروژه های شان را با درنظرداشت انکشاف متوازن بیشتر در مناطق دور افتاده ولایات تطبیق نمایند.

مسئولین بنیاد خیریه انسانی ترکیه به سرپرست وزارت آب وانرژی از همکاری های شان اطمینان

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د دې وزارت د څو پروژو د پرمختگ راپور وڅېړ

محترم مولوی عبداللطیف منصور سرپرست وزارت آب و برق در یک جلسه با شماری از نمایندگان شرکت های قراردادی دیدار و در مورد تطبیق پروژه های آنها بحث و تبادل نظر نمودند.

در این جلسه نماینـــــدگان شرکت های قراردادی، گـــزارش پیشرفت کاری پروژه بند بخش آباد ولایت فراه، پروژه بند برق منوگی ولایت کنـــر، پروژه برق رســـانی ولایت بادغیس، و پروژه هـــای برق سولری ولایت غور و ولایت دایکندی را در حضور مقام رهبری وزارت آب و انرژی ارائه نموده خواستار هدایات لازم جهت پیشبُرد امور گردید.

سرپرست وزارت آب و انرژی پس از بررسی گزارش پیشرفت پروژه های متذکره هدایات لازم را به نمایندگان شرکت های قراردادی ارایه نموده از همکاری مقام رهبری در مورد تطبیق پروژه ها به آنها اطمینان بخشید.

آقای منصور با خطاب به نماینده شرکت Power China گفت": با ایجـــاد امنیـــت سرتاسری در افغانستان اکنون زمینه سرمایه گذاری در این کشور مساعد شده و رهبری وزارت آب و برق از هرگونه سرمایه گذاری در راستای تطبیق پروژه های انکشاف انرژی و مدیریت آب استقبال می نماید."

قابل یادآوری است که نمایندگان‌شرکت های قراردادی نیز علاقمندی خویش را به سرمایه گذاری بیشتر در بخش های آب و انرژی ابراز داشتند.

د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو مرستیال معرفي شو

د اوبو او انرژۍ وزارت مرستیال ښاغلی انجنیر مجیب الرحمن عمر د یوې غونډې په ترځ کې د دې وزارت د سرپرست وزیر لخوا د اوبو برخې د معین په صفت د دې معنیت کارکوونکو ته معرفي شو.

غونډه د قرآن عظیم‌الشان د څو مبارکو ایتونو په تلاوت سره پیل او وروسته د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست ښاغلي ملا عبداللطیف "منصور" څرګنده کړه، چې د اوبو او انرژۍ وزارت ټولو مسلکي کدرونو ته په درنه سترګه ګوري او هغوی ته اړتیا لري او له هغه مسلکي کدرونو څخه یې منته وکړه چې هیواد کې پاته دي چې د هغوی له تجربو څخه به د هیواد په پرمختګ کې ګټه واخستل شي.

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست په څرګنده کړه چې، اوس په ټول هیواد کې امنیت تأسمین شوی او د چارو د ښه پر مخ بیولو لپاره د پخوا څخه لا زیاتې هڅې وکړو.

په دغه غونډه کې ښاغلي منصور زیاته کړه: "هغه کسان چې په تېرو څو کلونو کې د سمتي، ژبني او قومي مسایلو څخه ناوړه ګټه اخیسته نور په هیواد کې شتون نه لري او افغانستان د ټولو افغانانو ګډ کور دی او ټولو هغه کسانو ته چې د چارو د ښه پرمخ بیولو لپاره وړتیا لري د کار زمینه برابریږي".

له بلي خوا، د اوبو او انرژي وزارت مرستیال د امارت له اعتماد څخه منته وکړه چې د اوبو او انرژۍ وزارت د مرستیالي چارې یې ورته سپارلې او زیاته یې کړه چې، د نړیوالو قوانینو په چوکاټ کې به د هیواد د فرامرزي اوبو د مدیریت او کنټرل لپاره منظم پلانونه جوړ کړي ترڅو نورو هیوادونو ته د اوبو د تللو څخه مخنیوی وشي.

ښاغلي عمر، د اوبو او انرژۍ وزارت مرستیال وویل چې د بشپړ شویو پروژو د ساتنې او همدارنګه د نیمګړو پروژو د چارو د ژر پیل لپاره د وزارت بودجې په پام کې نیولو سره به منظم پلانونه جوړ کړي.

د اوبو او انرژۍ وزارت مرستیال د اقلیم بدلون ته په اشاري سره په ډاګه کړه: "اقلیم بدلون ته په کتو سره اړتیا لرو ترڅو د اوبو د غوره مدیریت لپاره منظم پلان جوړ کړو".

په ورته وخت کې، ښاغلي عمر زیاته کړه چې، د اوبو د غوره مدیریت لپاره به یو مشورتي بورډ جوړ کړو ترڅو د نړیوالو قوانینو په چوکاټ کې وکولای شو فرامرزي اوبه په ښه توګه مدیریت کړو".

د یادولو وړ ده چې، ښاغلي عمر د ننګرهار پوهنتون د انجنیرۍ پوهنځۍ کې د لیسانس تر کچې زده کړې کړي دي.

سرپرست وزارت انرژی و آب با والی ولایت تخار در دفتر کار شان دیدار نمودند

محترم مولوی نورالدین، والی ولایت تخار ضمن تبریکی به سرپرست وزارت انرژی و آب خواستار تطبیق پروژه‌های انکشافی انرژی و مدیریت آب در این ولایـــت شد.

در همیـــن حـــال، محتـــرم ملا عـــبداللطیف "منصور"، سرپرست وزارت انرژی و آب به والی ولایت تخار خوش آمدید گفته و بر تطبیق عادلانه پروژه‌های انکشافی در تمام ولایت‌های کشور تأکید نمودند.

سرپرست وزارت انرژی و آب با روسای مالی و اداری، منابع بشری، تفتیش داخلی، مشاورین و شماری دیگر از کارمندان برشنا شرکت دیدار نمود

سرپرست وزارت انرژی و آب با روسای مالی و اداری، منابع بشری، تفتیش داخلی، مشاورین و شماری دیگر از کارمندان برشنا شرکت دیدار و پیرامون مشکلات و چالش‌های موجود در این شرکت و موقف حقوقی آن بحث و تبادل نظر نمودند.

مشاور حقوقی برشنا شرکت پیرامون جایگاه حقوقی، مشکلاتی که فراراه جمع‌آوری بیل‌های برق که به اثر مسدود شدن بانک‌ها برای این شرکت به و جود آمده و هم‌چنان واگذار کردن دوباره صلاحیت‌های مالی برای روئسای مالی و اداری ولایت‌ها جهت تسریع روند امور کاری در ولایات و مـــــرکز، برای محتـــــرم ملا عبداللطیف"منصور"، سرپرست وزارت انرژی و آب معلومات ارائه نموده وخواستار هدایت مقام رهبری وزارت گردید.

از سویی دیگر، سرپرست وزارت انرژی و آب جهت رفع مشکلات موجود در برشنا شرکت هدایات لازمه را ابراز نموده و بر رفع چالش‌های موجود در قسمت جمع‌آوری بیل‌های برق که از اثر مسدود ماندن بانک‌ها در کشور برای این شرکت به وجود آمده تأکید ورزیدند.

دیدار معاونین ریاست الوزرای ا.ا.ا. با وزیر امور خارجه اوزبیکستان

مولوی عبدالکبیر و مولوی عبدالسلام حنفی معاونین ریاست الوزرای ا.ا.ا. قبل از ظهر امروز با عبدالعزیز کاملوف وزیر امور خارجه اوزبیکستان و هیات همراه اش دیدار کرد.

در این دیدار که در ارگ انجام شد و در آن مولوی امیرخان متقی سرپرست وزارت امور خارجه و سرپرست وزیران فواید عامه، انرژی و آب و هوانوردی نیز حضور داشتند، ابتدا مولوی عبدالکبیر معاون سیاسی ریاست الوزراء ضمن خوش آمدید به هیات اوزبیکستان، گفت که افغانستان و اوزبیکستان همسایه های نزدیک بوده و روابط حسنه، تاریخی، دینی و فرهنگی دارند.

معاونین ریاست الوزراء و سرپرست وزارت امور خارجه از تامین امنیت کامل پروژه های اوزبیکستان در افغانستان اطمینان دادند و تاکید کردند که از قلمرو افغانستان هیچگاه تهدیدی بر سایر کشورها متوجه نخواهد شد. در مقابل، عبدالعزیز کاملوف وزیر امور خارجه اوزبیکستان صحبت نمود و ضمن تقدیم سلام ها و تمنیات نیک رئیس جمهور کشورش به مقامات ا.ا.ا. گفت که ملت های افغانستان و اوزبیکستان از قرن ها بدینسو دوست بوده اند و مشترکات دینی و فرهنگی دارند، بناً باید با همدیگر کمک کنیم و ما آماده همکاری با جانب افغانستان در عرصه های مختلف هستیم.

وی تجارب کشورش را در راستای رهایی از مشکلات و برقراری روابط با جهان با توجه به منافع ملی کشور شان با جانب افغانستان شریک کرد و گفت که ما با اتحادیه اروپا و ایالات متحدۀ امریکا پیام دادیم تا سرمایه های مردم افغانستان را که در بانک های بین المللی مسدود شده اند، دوباره به افغانستان واگذار کنند.

در این دیدار سرپرست وزارت های انرژی و آب، فواید عامه و هوانوردی در مورد فعالیت های ادارات مربوطه شان و حل مشکلات مربوط به برق و خط آهن و گسترش بیشتر روابط تجارتی و ترانزیتی میان دو کشور، صحبت کردند.

عبدالعزیز کاملوف وزیر امور خارجه اوزبیکستان پیشنهاد کرد که در آیندۀ نزدیک کشورش آماده است تا اجلاس مقامات ارشد افغانستان و جمهوری اوزبیکستان را در شهر ترمذ میزبانی کند تا روی تعیین مسیرهای عمدۀ همکاری در عرصه های تجارتی، ترانزیتی و اقتصادی بحث های همه جانبه میان مسئولین ادارات مربوطه دو کشور صورت گیرد تا آنان راه حل های مناسب را برای دولت های افغانستان و اوزبیکستان، پیشنهاد نمایند.

همچنان موصوف آمادگی کشورش را بخاطر احیای میدان هوایی بین المللی مولانا جلال الدین بلخی ابراز کرد.

در اخیر این دیدار، مولوی عبدالکبیر معاون سیاسی ریاست الوزراء ضمن ابراز خرسندی از سفر هیات اوزبیکستان به افغانستان، گفت که سلام ها و تمنیات نیک رئیس الوزرا و سایر مقامات امارت اسلامی را به رئیس جمهور شوکت میرضیایف برسانید.

د کمال خان او شاه و عروس بندونو پاتې کارونو د چټکتیا په موخه

دغه ناسته د اوبو او برېښنا وزارت سرپرست ملا عبداللطیف منصور تر مشرۍ لاندې د یادو پروژو مسؤلینو او رئیسانو په شتون کې ترسره شوه.

په دې جلسه کې مسؤلینو او د قراردادي شرکتونو استازو د کاري پرمختګ تفصیلي راپور وړاندې کړ.

د کمال خان بند پروژې مسؤلینو ددې بند کاري پرمختګ ۹۵ سلنه یاد کړ او یادونه یې وکړه چې د برق د تولید دستګاه ټول وسایل ساحې ته رسېدلي او انسټالیشن ته اماده دي.

همدا شان د شاه و عروس بند مسؤلینو هم د کاري پرمختګ راپور د اوبو او انرژۍ وزارت مقام په حضور کښې وړاندې کړ، د بعضې ستونزو او ننګونو په وړاندې کولو سره د پاتې کارونو پرمخکې وړلو لپاره د رهبرۍ مقام د همکارۍ غوښتونکي شول.

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست ښاغلي منصور د یادو راپورونو په کتنې سره لازم هدایات وکړه، او د پروژو قراردادي شرکتونو مسؤلینو ته یې ډاډ ورکړ چې د نورو اړونده ادارو سره په لازمه همغږي کارونه ترسره شي.

د اوبو او برېښنا وزارت سرپرست د پروژو اهمیت ته پهٔ پام سره د باقي کارونو په تیزوالي ټینګار وکړ.

د یادونې وړ ده چې دکمال خان او شاه عروس بندونو پروژې د اوبو او بریښنا وزارت د لویو پروژو څخه دي، چې په هیواد کې د اوبو د مدیریت او انرژۍ تولید په موخه جوړې شوې دي، چې د برق تولید وسائلو انسټالیشن او د بند ساحې پاکارۍ په برخه کې کمه اندازه کارونه پاتې دي او ډېر ژر به تکمیل شي.

جلسه تخنیکی به منظور بررسی وضعیت پیشرفت پروژه بند برق دهنه دره ولایت فاریاب برگزار شد

در این جلسه که تحت ریاست محترم ملا عبداللطیف منصور سرپرست وزارت انرژی و آب برگزار شده بود، نمایندگان شرکت های قراردادی گزارش پیشرفت کار پروژه بند دهنه دره ولایت فاریاب را ارایه نمودند.

سرپرست وزارت انرژی و آب با مطالعه گزارش وضعیت پیشرفت پروژه متذکره هدایات لازم را به مسئولین تخنیکی ارایه نموده از نمایندگان شرکت های قراردادی خواست تا مشکلات، پیشنهادها و راه حل های شان را به صورت مشخص و واضح با مقام رهبری وزارت شریک نمایند، تا تصامیم لازم اتخاذ گردد.

همچنان آقای منصور سرپرست وزارت انرژی و آب به مسئولین تخنیکی این وزارت هدایت داد که گزارش مکملی را از تمام پروژه های تحت کار این وزارت به مقام رهبری ارایه نمایند، تا این پروژه ها با در نظرداشت اهمیت و ضرورت آنها اولویت بندی شده و کار آن ها دوباره آغاز گردد.

د اوبو او انرژي وزارت د اوبو مرستیال په کابل ولایت کې د کارموندنې، د غذایي بحران د مخنیوي او دفقر کچې کموالي په پروګرام کې ګډون وکړ.

په کابل ولایت کې د کارموندنې، د غذایي بحران څخه د مخنیوي او دفقر کچې کموالي برنامه د اوبو او انرژي وزارت د اوبو مرستیال، د کرنې او اوبو لګونې وزارت سرپرست، د اطلاعاتو او کلتور وزارت نشراتي مرستیال، د ملي پراختیا شرکت عملیاتي رئیس، د کابل ښاروالي سرپرست او د یو شمېر وزارتونو د چارواکو په شتون کې پرانستل شوه.

د اوبو او انرژي وزارت د اوبو مرستیال، ښاغلي مجیــــــب الرحــــمن "عمر" د کارموندنې، د خوړو کموالي څخه مخنیوی او د فقر کچې کموالي په پرانست غونډه کې د دې وزارت د پروژو په هکله خبرې و کړې او دا برنامه یې د یاد وزارت له مهمو برنامو څخه وګڼل چې د ملي پراختیا شرکت له خوا پرمخ بیول کېږي.

د دې وزارت د اوبو مرستیال، د دې برنامې موخه د کار موندنې، د خوړو کموالي څخه د مخنیوي او دفقر کچې لیریدل وبلله او په ډاګه یې کړه، چې د دې برنامې په پرانستلو سره به ۴۰ زره کسانو ته د کار زمینه رامنځته شي.

په ورته وخت کې، د کرنې او اوبو لګونې وزارت سرپرست د دې برنامې د اهمیت په هکله خبرې و کړې؛ څرګنده یې کړه چې د دې برنامې موخه په کابل ولایت کې د فقر کچې کموالی دی او هر نفر ته د هغه د کار په مقابل کې د ورځې لس کیلو ګرامه غنم وبشل کېږي او دا برنامه به د هېواد په ټولو ولایتونو کې پیل شي.

سرپرست وزارت انرژی و آب با سفیر جمهوری اسلامی ایران دیدار کرد

محترم ملا عبداللطیف منصور سرپرست وزارت انرژی و آب در دفتر کاری خویش با محترم بهادر امینیان سفیر جمهوری اسلامی ایران مقیم کابل دیدار کرد.

در این دیدار که به هدف همکاری های دو جانبه میان هر دو کشور برگزار شده بود، روی گسترش و توسعه همکاری ها میان هر دو جانب بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

محترم ملا عبداللطیف منصور سرپرست وزارت انرژی و آب با قدردانی از همکاری های کشور جمهوری اسلامی ایران، همکاری های مشترک میان هر دو کشور را به نفع هردو طرف بیان نموده خواهان تداوم و گسترش این همکاری ها شد.

آقای منصور از علاقه مندی کشور ایران در راستای سرمایه گذاری جهت انکشاف انرژی در افغانستان ابراز تشکری نموده همکاری های دو جانبه را نیاز اساسی برای توسعه و انکشاف منابع آبی و انرژی در کشور خواند. در همین حال سفیر کشور ایران نیز با یادآوری از اهمیت همکاری های دو جانبه میان هردو کشور، از تداوم و گسترش این همکاری ها به سرپرست وزارت انرژی و آب اطمینان بخشید.

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست د (Power China) .کمپنۍ له استازي سره و کتل

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست، ښاغلي ملا عبداللطیف"منصور" د (Power China) کمپنۍ له استازي سره په هیواد کې د انرژي په برخه کې د یادې کمپنۍ د پانگونې او هوکړه لیک د لاسلیک کولو په هکله خبرې اترې و کړې .

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست، د (Power China)کمپنۍ له استازي سره په لیدنه کې څرگنده کړه: " اوس په ټول هیواد کې امنیت تأمین دی او مونږ له ټولو کمپنیو سره چې غواړي په افغانستان کې پانگونه وکړي، د افغانستان د قوانینو په چوکاټ کې هر راز همکاري ته تیار یو".

په ورته وخت کې، د (Power China) کمپنۍ استازي د اوبو او انرژي وزارت سرپرست ته د یادې کمپنۍ په اړه معلومات وړاندې کړل او خپل د پانگونې لیوالتیا یې د انرژي په برخه کې څرگنده کړه.

معین آب وزارت انرژی و آب از پروژه بند شاه عروس بازدید و یک پروژه پاک کاری کانال را افتتاح نمود

محترم انجنیر مجیب الرحمن عمر معین آب وزارت انرژی و آب همراه با حبیب الرحمن حقپال رئیس عمومی حوزه دریایی کابل و شماری از مسئولان تخنیکی وزارت به ولسوالی شکردره سفر نموده از پروژه بند شاه و عروس بازدید و نظارت کردند.محترم معین آب درجریان این سفر یک پروژه پاک کاری کانال را که شامل برنامه کار در مقابل غذا از سوی این وزارت راه اندازه شده بود، در قریه کوچکین ولسوالی شکردره نیز افتتاح کرد.

آقای عمر در حالیکه از بند شاه و عروس نظارت میکرد اظهار داشت:" که کارهای باقی مانده بند به زودی آغاز می گردد".

همچنان معین آب حین بازدید از بند شاه و عروس هدایات لازم را به مسئولین تخنیکی وزارت ارایه نموده جهت تسریع آغاز کارهای باقی مانده پروژه تاکید کرد.

قابل یادی آوری است که با تکمیل شدن پروژه بند شاه و عروس ۳۵۰۰ هکتار زمین زراعتی تحت آبیاری قرار گرفته و ۱,۲ میگاوات برق نیز تولید می گردد.

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر د خپل ولایتي سفرونو په ترځ کې د کندهار له والي سره وکتل

د ا.ا.ا د اوبو او انرژي سرپرست وزیر، ښاغلي ملا عبداللطیف"منصور" ولایتونو ته د خپل رسمي سفر په لړ کې تیر ماښام د کندهار له والي محترم حاجی یوسف "وفا" سره لیدنه وکړه.

دغه لیدنه چې په خورا صمیمانه فضا کې تر سره شوه،تر هر څه لومړی د ا.ا.ا دغو لوړ رتبه چارواکو له افغانستان څخه د امریکایی اشغال د ټغر د ټولیدو او د هیواد د بشپړې آزادي د ببرته اخیستلو او د اسلامي نظام د قیام او حاکمیت په مناسبت یو بل ته د مبارکي تاوده مراتب وړاندې کړل.

تر هغه وروسته یې د کندهار د سیندیزې حوزې د بندونو، پروژو او کارونو اړونده مسایلو باندې گټورې خبرې وکړې او په دې لاره کې د شته ستونزو د حل او فصل په هکله یې له یو بل سره خپلې مشورې شریکې کړې.

په دغه لیدنه کې،پر دې برسیره یې د هیواد په ټېره بیا د کندهار د سیندیزې فرعي حوزې د ریاست اړوند موضوعات تر بحث لاندې ونیول او دواړو خواو د هیواد د سترو ملي گټو د تامین او د هیواد او هیوادوالو د پرمختگ او سوکالي په لاره کې د خپلو هڅو او کوششونو په لا زیاتولو ژمنه وکړه.

غونډه په خورا دوستانه او صمیمانه فضا کې پای ته ورسیده.

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر زابل ولایت ته په رسمي سفر تللی دی

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر، ښاغلی ملا عبداللطیف "منصور" نن د یوه رسمي سفر په ترڅ کې زابل ولایت ته تللی او هلته یې د زابل سیندیزی حوزي له رئیس او د یاد ولایت له کفیل سره و کتل.

د زابل سیندیزي حوزي رئیس، ، ښاغلی مولوي عبدالکریم ذالفقار د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر، ښاغلي ملا عبداللطیف "منصور" ته د ښه راغلاست ترڅنگ، د یاد ریاست شته ستونزي او وړاندیزونه د وزارت رهبري ته وړاندې کړل.

د زابل سندیزي حوزي رئیس په زابل ولایت کې د روانو پروژو په اړه د اوبو او انرژي سرپرست وزیر ته هر اړخیز معلومات وړاندې کړل او د شته ستونزو د هوارولو لپاره د هدایاتو غوښتونکی شو.

په ورته وخت کې، د اوبو او انرژي سرپرست وزیر، ښاغلي ملا عبداللطیف"منصور"په هیواد کې د آمریکایي او ناټو ځواکونو د ماتې او د هیواد د بشپړې خپلواکي تر لاسه کولو په مناسبت، یاد رئیس او ټولو مجاهدینو ته مبارکي وړاندې کړه.

له هغه وروسته، د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر وویل: " چې د مالیې وزارت د پراختیایي پروژو د پیلیدو لپاره د بودجې په برابرولو باندې بوخت دی او د پروژو تر ارزولو وروسته به په ټول هیواد کې د دې پروژو چارې پیل شي.

د دې سفر په لړ کې د اوبو او انرژي سرپرست وزیر، د زابل ولایت د ولایت د مقام له کفیل ملا محب الله آخوند سره هم کتنه تر سره کړه.

ښاغلي وزیر تر هرڅه دمخه د زابل ولایت کفیل او مجاهدینو ته د هیواد د بشپړې خپلواکي تر لاسه کولو په مناسبت مبارکي وړاندې کړه.

تر دې وروسته، دواړو لورو د علاقي وړ موضوعاتو باندې بحث او تبادل نظر وکړل او دهیواد د پرمختگ او هیوادوالو د سوکالي په اړه یې د هر اړخیزه هلوځلو د جاري ساتلو هوډ ځرگند کړ، ترڅو هیوادوال مو د اسلامي نظام په سیوري کې د هوسا او بسیا ژوند خاوندان شي.

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر ، ملا عبداللطیف منصور په کندهار ولایت کې د یاد ولایت د ځینو چارواکو سره و لیدل

لومړی یې د مولوي فیصل، د لغمان ولایت امنیه قومندان سره په موجوده حالاتو او پرمختګونو خبرې و کړې وروسته یې د قندهار ولایت د اوبو لګولو له نوي رئیس ښاغلي مولوي سید شرافت او پخواني رئیس انجنیر تورياليي محبوبي سره لیده کاته وکړل. د فتوحاتو د مبارکي تر څنګ یی نوموړو ته د کارونو د ښه پر مخ بیولو او دقیق تفتیش او څارنه کولو ته متوجه کړل.په مجلس کې د سرک او بندونو د جوړولو خصوصي شرکت رئیس حاجي عطاءالله هم موجود وو.

وروسته محترم وزیر صاحب د شاه ولیکوټ ولسوالی د دهله بند څخه لیدنه وکړه او هلته یی له مسئولو کسانو سره په شته ستونزو او د هغوی په حل او د اوبو په ارزښت باندې خبرې وکړې او مسئولین یی د بندونو ساتنې ته متوجه کړل او ډاډ یی ورکړ چې ان شاء الله تعالی په اینده کې به هر چاته د هغو د ضرورت مطابق او لومړیتوبونو په نظر کې نیولو سره سم اوبه ورکول کیږي بې عدالتي به نه وي لکه د تیرې فاسدې ادارې.

سرپرست وزارت آب و انرژی در دیدار با رئیس آبرسانی ولایت کندهار بر تسریع روند امور تاکید ورزید

محترم ملا عبداللطیف "منصور"، سرپرست وزارت آب و انرژی با محترم مولوی سید شرافت، رئیس آبرسانی ولایت کندهار و حاجی عطاالله ، رئیس شرکت خصوصي سرک سازی در ولایت کندهار دیدار نموده است.

رئیس آب‌رسانی ولایت کندهار ضمن خوش آمدید به سرپرست وزارت آب و انرژی پیرامون پروژه‌های این ریاست و مشکلات‌شان به سرپرست وزارت آب و انرژی معلومات همه جانبه ارائه نمود.

در این دیدار، محترم ملا عبداللطیف "منصور"، سرپرست وزارت آب و انرژی پس از استماع معلومات رئیس آب‌رسانی ولایت کندهار پیرامون تسریع روند امور تأکید ورزید و به منظور رفع مشکلات موجود هدایات لازم را دادند.

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر د هېواد د پوهنې پخوانې وزیر سره و کتل

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر، ښاغلي ملا عبداللطیف" منصور" د ملي او جهادي شخصیت او دهیواد د پوهنې پخواني وزیر ښاغلي ډاکتر فاروق "اعظم "سره په خپل کاري دفتر کې وکتل او د هیواد اوسني وضعیت په اړه بحث او د نظرونو تبادله وکړه.

په لمړیو کې د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر د هېواد د پوهنې پخواني وزیر ته ښه راغلاست وویل او ترځنګ یې د اسلامي امارت ځواکونو پواسطه د هیواد بشپړې خپلواکۍ مبارکي ورکړه.

په دې لیدنه کې د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر، ښاغلي ملا عبداللطیف "منصور" زیاته کړه "افغانستان د ټولو افغانانو هیواد دی او د ټولو مسلکي او تجربه لرونکو کدرونو څخه غوښتنه کوو چې د هیواد په آبادۍ کې له مونږ سره همکاري وکړي ترڅو خپلو هیوادوالو ته د هوسا او ارامه ژوند زمینه برابره کړو.

په همدې حال کې، د هیواد د پوهنې پخواني وزیر ښاغلي ډاکتر فاروق" اعظم "د اوبو او انرژي وزارت سرپرست وزیر ته له هیواده د امریکایي او ناټو یرغلګرو ځواکونو د وتلو مبارکي وویله او همدا شان اسلام یې د ټولو مسلمانانو د وحدت او یوالي لاره یاده کړه او د هر ډول همکاریو وعده یې وکړه.

سرپرست وزارت آب و انرژی در دیدار با سرپرست وزارت زراعت و آبیاری بر آغاز مجدد پروژه‌های بندهای آبی تأکید کرد

محترم ملا عبداللطیف"منصور"، سرپرست وزارت آب و انرژی با محترم مولوی عبدالرحمن" راشد"، سرپرست وزارت زراعت و آبیاری در دفتر کاری‌شان دیدار نموده وپیرامون آغاز مجدد پروژه‌های بندهای آبی گفتوگو نمودند.

در این دیدار، سرپرست وزارت آب و انرژی با سرپرست وزارت زراعت و آبیاری در مورد آغاز مجدد کارهای بندهای آبی کوکچه، پشتون کوت و المار تأکید نمود.

د پوله تیریدونکو(Transboundary water) اوبو په اړه د نړیوالو تړونونو محتویات

استاد برکت الله "آریوبی"

په نړۍ کې شاه وخوا ۲۷٦ پوله تیریدونکې سیندیزې حوزې شتون لري چې ډیره کمه برخه یې حقوقي چوکاټ تنظیموي او د ځینو ارزونو له مخې دوه پر درې برخه یې حاکم حقوقي چوکاټ نه لري.[1] افغانستان خپلې ټولې اوبه په ۵ سیندیزو حوزو وېشلې چې څلور هغه یې پوله تیریدونکې دي او دا هېواد یوازې د هلمند سیندیزې حوزې پر سر له ایران سره د هلمند اوبو 1351 کال تړون لري. د هلمند اوبو تړون د افغانستان او ایران ترمنځ د ۱۰۰ کاله مذاکراتو او دیپلماسۍ محصول دی. د اوبو چارو کارپوهان په دې عقیده دي چې دا تړون یو بریالی هوکړه ده او د وخت له شرایطو او مقتضیاتو سره سمون لري.

پوښتنه داده چې د پوله تیریدونکو اوبو تړونونو محتویات باید څه وي او کوم موارد په دې تړونونو کې درج وي؟ تر څو وکولای شي د اړوند ګډو سیندیزو حوزو اړخونه(لوري)، د اوبو منابعو مدیریت په برخه کې خپلو همکاریو ته دوام ورکړي. البته په دې اړه واحده رویه شتون نه لري، هره سیندیزه حوزه خپلې انحصارې ځانګړنې لري چې همدې ته په پام هېوادونه تړونونه رامنځته کوي؛ خو دلته هغه محتویات څېړل کیږي چې کارپوهان یې د اوبو په اړه نړیوالو تړونونو کې ځای پرځای کول توصیه کوي تر څو اړوند سیندیزه حوزه په سم ډول مدیریت شي او اوبه د اړوند هېوادونو ترمنځ د همکاریو پراختیا په وسیله بدلې شي.

د باثباته اوبیزو تړونونو په پار اړینه ده چې لاندې موارد د ګډو نړیوالو سیندیزو حوزو مدیریتي تړونونو کې ذکر شي:

۱. مقدمه(سریزه): د اوبو تړونونه لکه د بل هر تړون په شان مقدمې یا سریزې ته اړتیا لري چې د اوبو په اړه تړون په دې برخه کې معمولا د تړون درج شویو محتویاتو لنډه یادونه، د تړون رامنځته کیدو ضرورت او انګېزه، د تړون رامنځته کولو موخې یادې شي. همداراز باید په دې برخه کې د تر لاس لاندې تړون او نورو نړیوالو او سیمه ایزو حقوقي اسنادو اړیکې، وشاربل شي.

سره له دې چې مقدمه د متن حقوقي برخه نه ده، لیکن د متن او مفاداتو په تفسیر کې د پام وړ رول لري او د مهمو موضوعاتو لپاره عمومي لارښودیز چوکاټ رامنځته کوي.[2]

د هلمند اوبو تړون پّه دې مقدمې پیل شوی دی:

د افغانستان او ایران دولتینو د هلمند رود په اړه د ټولو اختلافاتو اسبابو دایمي رفع کولو په منظور، د دواړو لوریو ترمنځ نیکو او د ورورګلوۍ ښه ګاندیتوب اصل ته په کتو تصمیم ونیو چې دې موخې لپاره معاهده منعقدکړي او خپل باصلاحیته استازي یې معرفي کړل: له افغانستان څخه محمد موسی شفیق د افغانستان صدراعظم او له ایران څخه امیر عباس هویدا د هغه هېواد لومړی وزیر، دواړو استازیو خپلې اعتبارنامې یو بل ته ورکړې او هغه یې صحیح او معتبرې وګڼلې او په لاندې مواردو یې توافق وکړ.[3]

۲. عمومي احکام (General provisions) د اوبو چارو حقوقي کارپوهان سپارښتنه کوي چې د مقدمې او سریزې وروسته باید عمومي احکام ذکر شي. دا چاره یوازې د اوبو تړون نه، بلکې په هر بل تړون او یا تقنیني داخلي اسناد و کې هم شتون لري. په دې برخه کې هغه مفاهیم او اصطلاحات چې په تړون کې کارول شویدي، تعریف او توضیح کیږي. هغه اصطلاحات او مفاهیم چې ممکن ناسم تفسیر یې وشي، باید په واضح او شفافه توګه تعریف شي. په دې اړه د هېوادونو ترمنځ په عملي رویه کې توپیر تر سترګو کیږي، ځینې هېوادونه په دا ډول تړونونو کې د مفاهیمو یو لیست لري او ځینې نور ډیر کم.[4]همداراز په دې برخه کې باید د سند اهداف په واضحه او مشخصه توګه بیان شي. اهداف باید په داسې توګه بیان شي چې د همکاریو پراختیا سره مرسته وکړي او د دې ترڅنګ د تړون تطبیق او اجرا کې مؤثر اوسي. سربیره پر دې

۳- د هلمند اوبو تړون، افغانستان او ایران ترمنځ، ۱۳۵۱، مقدمه

Workshop: Transboundary water governance in Arab world, by Emilie broek. https://www.youtube.com/watch?v=k_ppazsfZPY

[2] M bengue, M.M. the notion of preamble in wolfram, R. (ed). The max plank, Encyclopaedia of public international law(Online Edition) Oxford university press, 2008

[4]UNECE, Guide to implementation the water convention, 2013,pp.105-106.

[5] Water charter for the volta river basin,2019, art 2.

اړينه ده چې اهداف د اندازه ګيرۍ وړ وي. ورسره هم مهاله په دې برخه کې د تړون تطبيق ساحه مشخصه کيږي چې د دې سند تطبيق ساحه کومه سينديزه حوزه، فرعي حوزه او يا .... دی. د مثال په توګه په ۲۰۱۹ کې د ولټا سينديزې حوزې په اړه منشور په خپله دويمه ماده کې د تړون تطبيق ساحه په داسې توګه مشخصه کړې ده:

- دا تړون د ولټا سينديزې حوزې په ټولو سطحې او ځمکې لاندې اوبو او اړوند ايکوسيستم حاکم دی.
- همداراز دا منشور په ټولو عمومي او خصوصي همداراز تر کار لاندې او پلان لاندې اقداماتو او فعاليتونو ته داسې نور.

د نړېوالو حقوقو له مخې بايد د دې تړون او پخوانيو نورو اسنادو او تړونونو کې درج شويو حقوقو او تعهداتو ترمنځ اړيکه تثبيت شي او واضح شي چې آيا دا تړون د دوه اړخيزوالي په صورت کې ګڼ اړخيز کيدای شي او بيلابيل لوري کولای شي د دې تړون غړيتوب واخلي که څنګه.

شامليږي چې ممکن سينديزې حوزې ته جدي ضرر واړوي. ضمنا دا بايد ذکر شي چې څوک او کوم هېواد کولای شي په کومو شرايطو د دې معاهدې طرف واقع شي لکه په يوه ګډه سينديزه حوزه کې اړوند شريک هېوادونه او يا

۳. د تړون ذاتي محتويات (substantive content of the agreement): په دې برخه کې معمولا د اوبو معاهده کې هغه ذاتي مواد يا محتويات ذکر کيږي چې توافق نامه يې په اړه رامنځته کيږي. مهم موارد يې په لاندې توګه دي:

عمومي حقوق او تعهدات چې په دې برخه کې د معقولانه او منصفانه ګټې اخيستنې اصل دی، همداراز د هغو فکتورنو او عناصرو توضيح کول خورا اړين دي چې د معقولانه او منصفانه ګټې اخيستنې اصل اجزا تشکيلوي. د دې ترڅنګ اړينه ده په دغه برخه کې د جدي ضرر نه رسونې اصل ته پام وشي او د هغو اقداماتو اختيارولو يادونه وشي چې له مخې يې د جدي ضرر رسيدو مخنيوی کوي. د ايکوسيستم ساتنه او په اړه يې اقدامات د دې څپرکې بل مهم مورد دی چې بايد په تړون کې ذکر شي. د همکارۍ کولو اصل چې د نړېوالو عرفي حقوقو اصل هم بلل کيږي خورا اړين دی او بايد په دې برخه کې ورته لازمه پاملرنه وشي.

د معقولانه او منصفانه ګټې اخيستنې او جدي ضرر نه رسولو اصول خورا پيچلې بحث دی او په دې ليکنه کې ورباندې په جزياتو بحث کيدای نه شي؛ په راتلونکې کې به يې په اړه تفصيلي جزيات شريک شي.

د عمومي تعهداتو او حقونو برسيره اړتيا ده چې ځينې نور حقوق او تعهدات هم په دې برخه کې بيان شي لکه د کافي احتياط اصل(Due diligence) چې له مخې يې هېوادونه اړ دي په خپلو کړنو او اقداماتو کې دې اصل ته توجه وکړي تر څو د جدي ضرر رسولو مخنيوی وشي.

همدراز د دوامداره پراختيا(sustainable development) اصل يادونې ترڅنګ اړينه ده چې د ککړتيا مخنيوي لارې چارې په دې برخه کې ذکر شي او د ککړونکې هېواد مسؤليت يادونه وشي. د دې ترڅنګ صحي او پاکو اوبو ته لاسرسی د يو اساسي او بشري حق په توګه ذکر يې بې ګټې نه دی.

په حقيقت کې د اوبو مديريت او حفاظتي مسايل د دې برخې غوښنه برخه ده چې پکې د اوبو تخصيص او د اوبو جريان تنظيم شامليږي لکه د اوبو کميت، کيفيت او د اوبو ورکړې او وېش وخت.

د اوبو اړوند هايدرولوژيکي تسهيلاتو او زيربناوو خورا اړينې دي او د هغو ګډو زيربناوو ظرفيت بايد روښانه شي چې په يوه ګډه سينديزه حوزه جوړيږي. د زيربناوو محافظتي تدابيرو روښانه کول هم اړينه چاره ده او بايد ورڅخه يادونه شي.

سربيره پر دې د هغو اقداماتو توضيح چې ترسره کول به يې احتمالا منفي اغيزې او اثرات له ځان سره ولري.

د ملګرو ملتونو ګډو سينديزو حوزو اړوند ګټې اخيستنې کنوانسيون په خپله ۲۱ ماده کې دې موضوع ته اشاره کوي او وايي چې هېوادونه بايد د ککړتيا مخنيوي په پار لازم تدابير ونيسي.

د ککړتيا مخنيوی او يا لږ تر لږه کمښت يې مهم اړخ دی چې بايد ورته پام وشي. د هغو اقداماتو او مضرو فعاليتونو څخه د مخنيوي په پار اقداماتو يادونه خورا اړينه ده چې له مخې يې سينديزه ککړتيا رامنځته کيږي. همداراز د اضطراري حالاتو يادونه لکه د سيلابونو او وچکالۍ په اړه د تدابيرو درج کول اغيزمن ګام دی او بايده دي، نومورې برخې ته مهمه پاملرنه وشي.[6]

د دې سربيره د سينديزې حوزې ګټې اخيستنې مشترک او همغږې پلان رامنځته کول ضروري دي تر څو د اوبو تنظيم چارې د اړوند هېوادونو په همغږۍ او همکارۍ ترسره شي. د ځمکې لاندې اوبه چې د ډيرو پخوانيو تړونونو هېره شوې موضوع وه، يادول خورا اړين دي. د يادولو وړ ده چې د هلمند اوبو تړون کې هم د ځمکې لاندې اوبو ته اشاره نه ده شوې او د چارو کارپوهان د نومورې تړون يو عمده نقص همدا بولي. دا چې د ۱۹۹۷ کال کنوانسيون يوه مشترکه سينديزه حوزه

[6] UN watercourses convention Users guide, 2012, pp.117-121

۷ د ملګرو ملتونو له لوري د نړيوالو ګډو کښتي چلولو مقاصدو پرته کنوانسيون، ۱۹۹۷، ۲ ماده

د سطحې او ځمکې لاندې اوبو يو مشترک سيستم بللی چې له مخې يې اوبه په طبيعي توګه يوې واحدې انتها ته بهيږي، نو ځکه اړينه ده چې د ګډو سينديزو اوبو نړيوالو تړونونو کې هم د ځمکې لاندې اوبه شاملې شي ترڅو راتلونکې کې د هېوادونو ترمنځ په دې برخه کې ستونزې راکمې شي.

د سينديز چاپيريال ساتنه د دا ډول تړونونو مهمه برخه ده او اړينه ده چې ترې يادونه وشي، ضمنا پدې برخه کې بايد د اړوند هېوادونو د اقداماتو او مسؤليتونو يادونه وشي.

بيلابيلو سکتورونو ته د اوبو تخصيص يادونه خورا اړينه چاره ده او د دې برخې مهم عنصر دی چې بايد پکې د زراعت، انرژۍ، د کښتۍ چلونې او نورو اړوند برخو ته پام وشي او ورڅخه يادونه وشي. د اقليمي تغييراتو په ځانګړې توګه د اوبو زيرنده تغييراتو يادونه خورا اړينه ده. اړوند لوري بايد اقليمي تغيراتو ته په کتو خپلې برنامې تنظيم کړي او د هغو اقداماتو يادونه وکړي چې د اقليمي تغيراتو ناوړه پايلې کمې کړي او يا په دې برخه کې ستونزو ته پروخت رسيده ګي وشي.

۴. **شکلي اقدامات(procedural features):** د ګډو اوبو حوزو مديريتي او د اوبو تخصيص تړونونو کې د اصلي تعهداتو، وجايبو او حقونو يادولو وروسته معمولا شکلي اقدامات(procedural features) راځي. په دې برخه کې د هايدرولوژيکي، هايدرومترولوژيکي او ... آمارو او ارقامو تبادله شامليږي. په حقيقت کې هېوادونه په رسمي توګه داسي ميکانيزم باندې هوکړه کوي چې له مخې يې د اوبو په اړه معلومات او اطلاعات سره تبادله کوي. همدارانز د پلان شويو اقداماتو په اړه د معلوماتو شريکول خورا اړين دي. دا چاره به د اړوند هېوادونو ترمنځ د اعتماد جوړونې په برخه کې مرسته وکړي.

مخکينی خبراوی او مشوره(prior notification and consultation) هغه مهم موارد دي چې د نړيوالو عرفي حقوقو برخه جوړوي او دولتونه ملزم دي چې د پلان شويو اقداماتو او احتمالي ناوړه پايلو په اړه له يو بل سره مشوره وکړي. همدارانز که چيري خبراوی نه ورکول کيږي، نور شکليات او پروسيجر واضح شي چې څنګه او له کومو شيوو څخه په ګټې اخيستنې مخکې تګ کوي. همدارانز لوري بايد د تړون په دې برخه کې بحث وکړي چې څنګه کولای شي په اضطراري او عاجل وضعيت کې د خبراوي ميکانيزم رامنځته او تقويه کړي.

ګډ نهادونه د مشورې او مخکينی خبرونې په برخه کې مهمه ونډه لري او په دې برخه کې اړينه ده چې د اقداماتو ترلاس لاندې هېواد او اغيزمن لوري منافعو ترمنځ توازن رامنځته شي. د مثال په توګه لويس سپانيش سينديزې حوزې اړوند همکاريو تلپاتې پراختيا همکارۍ تړون چې په ۱۹۹۸ کې رامنځته شوی دی په خپله ۸ ماده کې د مشاورې او خبراوې په اړه مفاد لري.

د اوبو منابعو واحد مديريت د عامه مشارکت او ذيدخلو ډلو ګډون پرته باثباته نه وي. معلوماتو ته د خلکو لاسرسي ميکانيزم بايد په دې برخه کې واضح شي. په تصميم نيونه کې د خلکو ګډون خورا مهم دی او بايد ورڅخه يادونه وشي. همدارانز د تصاميمو په اجرا کې بايد خلک او اړوند ډلې دخيلې وي. که چيرې د پولې باندې ضرر په نتيجه کې کوم حقيقي او حقوقي شخص او يا اشخاصو ته زيان رسيږي بايد په دې برخه کې قضايي تګلارو ته د دوی لاسرسی تضمين شي ترڅو وکولای شي خپل حق ترلاسه کړي. د اوبو منابعو مديريت په محلي کچه د ډلو او افرادو اشتراک خورا اړين ګام دی لکه په افغانستان کې د ميراب سيستم او يا اوبو څخه ګټه اخيستنې انجمنونه او داسې نور....

په ګډو اوبو باندې د داقداماتو او پروژو چاپيريالي او اجتماعي ارزونه خورا مهمه چاره ده. د يوې ګډې سينديزې حوزې پر سر اقداماتو په اړه چاپيريالي او اجتماعي اغيزو په اړه د مطالعاتو شکليات او پروسيجر بايد واضح شي. ښه ده چې مطالعات په مشترکه توګه ترسره شي که چيرې اړوند خواوې په دې سره نه سلا کيږي، امکان لري د دريمګړې په ګډون د مستقل داوري هيآت شموليت په اړه موارد ځای پرځی شي.

سربيره پر دې اړينه ده په دې برخه کې د ګډ نظارت او ارزونې ميکانيزم توضيح شي. د مثال په توګه کولای شو په دې برخه کې د معلوماتو او ارقامو راټولولو ګډ ميکانيزم، ګډ ډيټابيس، د معلوماتو ډيجيتلي کول، ګډ مطالعات او تحقيقات، د نظارت ترتيبات او اړوند اصول او داسې نورو مهمو مواردو منل او درج کول اغيزمنه چاره ده.

د ګډو اوبو تنظيم په برخه کې چې هر څومره د ګډ نظارت او ارزونې ميکانيزم قوي او له واقعيتونو سره همغږی وي، په هماغه اندازه به په اړوند سينديزه حوزه کې شخړې او منازعات کم وي او د اوبو پر سر به د اړوند دخيلو هېوادونو ترمنځ همکاري او همغږي لا پراخه شي.

۵. تطبيق، ساختاري او نهاديز چوکاټ او د شخړو حل: د ګډو سينديزو حوزو اوبو منابعو مديريت اړوند تړونونو دا برخه کې د تړونونو د تطبيق، نهادي چوکاټ او اختلافاتو حل او فصل ميکانيزم ته ځانګړې کيږي. په دې برخه کې اړتيا ده چې په ملي کچه د صلاحيت لرونکي ارګان تعريف وشي او د هغو اقداماتو يادونه وشي چې د تړون تطبيق او اجرا په موخه اړين دي. د اړتيا په صورت کې د مشترکو نهادونو تصاميم، رايې او توصيو تطبيق لپاره واضح او شفاف ميکانيزم او

[8]Convention on the cooperation for the protection and sustainable Use of the waters of the Luso-spanish River basin, 1998, art 8.

تګلاره رامنځته کول ضرور دي. همداراز د پولې هاخوا تطبیق په اړه اړینه ده چې د ګډو نهادونو وضعیت او حقوقي شخصیت معلوم شي. دندې، صلاحیتونه، جوړښت او وظایف یې تعریف شي.

د دې نهادونو ترکیب، د کار او فعالیت ژبه او د تصمیم نیونې پروسه واضح شي. همداراز که اړتیا وي نور حمایتي نهادونه لکه کاري ډلې، عملیاتي کمیټې، علمي شوراګانې او تخنیکي ډلې رامنځته کړي. د دوی دنده به داوي چې د ګډو نهادونو تصامیم د ساینس او منطق پر اساس ونیول شي او د عملي کیدو په برخه کې یې ستونزې کمې کړي. د دولتي او غیردولتي لوبغاړو وضعیت او استازیو اختصاص خورا اړین ګام دی چې په ګډو نهادونو کې ورته پام وشي چې آیا په دې نهادونو کې یوازې مشوره او نظر ورکولای شي که رایه هم کارولای شي.

د اړتیا په صورت کې که اړینه وي د ګډو نهادونو لپاره د عمل پلان رامنځته کول هم چارې آسانوي. په دې برخه کې دا هم اړینه ده چې د ملاقاتونو، ساختار او سکرتریت لګښتونه هم مشخص او واضح شي. د ګډو فعالیتونو مصارف لکه د ګډو مطالعاتو او تحقیقاتو، پلانونو او عملیاتو لپاره مصارف پیشبیني او تدارک شي.

د تړون تطبیق په موخه د نظارت ځانګړی میکانیزم باید تعریف شي تر څو هغه ستونزې درک کړي چې له مخې یې د تړون تطبیق پر وړاندې خنډ رامنځته کړی لکه د راپور ورکولو تعهد، د شکایت پرمهال نظارت او دا ډول نور مسایل باید په تړون کې درج شي.

همداراز لکه د بل هر تړون په شان اړتیا ده چې د اوبو اړوند تړونونو کې هم د اختلافاتو حل او فصل تګلاره مشخصه او واضح شي.د هیوادونو مدني مسؤلیت او د خسارې جبران چې د زیان اړولو په پایله کې رامنځته شوی، باید تعریف شي. د اختلافاتو په حل او فصل کې لومړی ګام دادی چې د اختلافاتو مخنیوي لارې چارې واضح شي لکه د ګډو کمیټو او نهادونو له لیارې مسایل په لومړی درجه کې حل شي که چیرې اختلافات رامنځته کیږي بیا نو د حل او فصل میکانیزم بیانول اړینه چاره ده. لکه د مذاکراتو، منځګړیتوب، نیکو هڅو، حکمیت او قضایې حل یادول اړین دي. د هلمند اوبو تړون هم په نهمه ماده کې همدې موضوع ته اشاره کړې او وایې چې د دې تړون تطبیق او اجرا څخه رامنځته شوي اختلافات باید په لومړي سر کې د دیپلماتیکي مذاکراتو، دویم نیکو هڅو او دریمه مرجع به د اختلافاتو حل په برخه کې هڅه وکړي او که چیرې پورتنیو دواړو مواردو نتیجه ورنکړه، نوموړی اختلافات به د تړون په ۲ پروتوکول کې درج شوي حکمیت له لارې حل وفصل کیږي.[9]

٦. نهایي احکام(Final provisions): د تړون وروستی برخه باید نهایي یا وروستني احکام ولري. دا برخه د هر بل نړیوال تړون برخه هم ده. په دې برخه کې په تړون کې اصلاحات راوستل، تعدیل، د اړتیا په صورت کې پروتوکولونه، ضمایم او دا ډول نور حقوقي او تخنیکي شکلیات لکه نظارتي پروتوکولونه او د معلوماتو پالیسي راوړل کیږي.

په همدې برخه کې باید یادونه وشي چې تړون څرنګه نافذیږي مثلا تر امضا وروسته باید تآیید، تصدیق، تصویب او د الحاق مراحل مشخص شي. همداراز د تړون ثبت د ملګرو ملتونو منشور ۱۰۲ مادې له مخې د هغه نهاد په سکرتریت کې خورا اړینه چاره ده. سربیره پر دې باید په دې برخه کې وضاحت موجود وي چې د غړو هیوادونو خروج او وتلو میکانیزم څه ډول دی.

د ګډو سیندیزو حوزو پر سر د نړیوالو تړونونو رامنځته کول اسانه چاره نه ده. د هلمند اوبو تړون رامنځته کیدا پر سر کابو ۱۰۰ کلونو دیپلماسی او مذاکراتو وخت ونیو. د دې تړونونو رامنځته کولو مفهوم دانه دی چې ګواکې د اوبو منابعو مدیریت پر سر اختلافات هم پای ته ورسیږي او له منځه ولاړ شي. په هر صورت، د دې تړونونو رامنځته کول یوه اړتیا ده او د نړیوالې سولې او ثبات په برخه کې اغیزمن ګام ګڼل کیدای شي.

سره له دې چې د ګډو اوبو منابعو تنظیم او مدیریت تړونونو محتوا سره توپیر لري ځکه چې د هري سیندیزې حوزې جغرافیایي ځانګړنې بیلابیلې دي، خو لږ تر لږه د اوبو هر نړیوال تړون باید ځینې مهمې برخې ولري لکه مقدمه، عمومي احکام، د تړون اصلي متن(مفادات) چې په حقیقت کې د طرفینو اصلي حقوق او وجایب بیانوي، شکلیاتي موارد، د تړون تطبیق، د اختلافاتو حل او فصل میکانیزم او نهایي احکام.

د یادونې وړ ده چې د چارو کارپوهان باید په دې برخه کې لا ډیرې څیړنې او مطالعات ترسره کړي تر څو زمونږ د هیوادو اوبو سکتور مسؤلینو ته د تصامیمو نیولو پرمهال واضح لیدلورې ورکړي.

اخذلیکونه

1. Convention on the cooperation for the protection and sustainable Use of the waters of the Luso-spanish River basin, 1998, art 8.
2. M bengue, M.M. the notion of preamble in wolfram, R. (ed). The max plank, Encyclopaedia of public international law (Online Edition) Oxford university press, 2008.
3. UN watercourses convention Users guide, 2012, pp.117-121
4. UNECE, Guide to implementation the water convention, 2013, pp.105-106.
5. Water charter for the Volta river basin, 2019, art 2.
6. Workshop: Transboundary water governance in Arab world, by Emilie broek. https://www.youtube.com/watch?v=k_ppazsfZPY

٧. د ملګرو ملتونو له لوري د نړیوالو ګډو کښتۍ چلولو مقاصدو پرته کنوانسیون، ۱۹۹۷، ۲ ماده

۸. د افغانستان او ایران ترمنځ د ۱۳۵۱ کال هلمند اوبو تړون

[9] د هلمند اوبو تړون، ۹ ماده

د اوبو او انرژي وزارت فصلنامه
لسم کال، شپاړسمه ګڼه، د ۱۴۰۰هـ ش مالي کال دریمه ربع چې د ۱۴۴۳ هـ - ق کال سره سمون لري

ارزیابی اثرات تغیرات اقلیمی بالای یخچال های طبیعی کشور

نویسنده: انجنیر فایزالرحمن عزیزی

یخچال ها کتله های بزرگی از یخ وبرف می باشند که در مناطق دارای اقلیم نهایت سرد تشکیل میشود ، بدین معنی که در مناطق مذکور ریزش برف بیش از مقدار ذوب وتبخیر آن می باشد.البته وجود سرما به تنهای در یک منطقه برای تشکیل یخچال کا فی نبوده بلکه برای های دریای کشور دریاهای آن آب دایمی دارد.

مطالعات نشان میدهد که اکثر یخچالهای کشور در ساحات مرکزی و شمالشرقی افغانستان واقع گردیده و حدود بیشتراز۸۲ فیصد از کل آب های شیرین موجود در افغانستان به وسیله یخچالهای طبیعی و برف های دایمی تامین می های پیش روی این منابع باارزش ازاهمیت بالایی برخوردار است.

یخچالهای طبیعی از جمله شاخص اساسی تغیراقلیم ویگانه منبع معلومات در ساحات مرتفع و کوهستانی کشور که در آن ساحات نسبت فقدان و یا اندک بودن استیشن های

تصویر۱: جریان بازدید از یخچال شکسته شده کنج- پیشغور(۲۰۱۸)

تصویر۲: جریان بررسی چگونگی شکست یخچال پیشغور (۲۰۱۸)

تشکیل یک یخچال طبیعی علاوه بر وجود سرما ریزش زیاد برف نیز لازم میباشد (تصاویر۱و ۲) . قله ها ی یخچالی، پیک های برف دایمی و جهیل های یخچالی در میان ارتفاعات هندوکش, کوه بابا , سفید کوه و دره های طویل و عمیق افغانستان وجود دارد و این یخچالهای طبیعی سرچشمه تعداد فراوانی چشمه ها ،تالاب ها ، جهیل ها ودریاهای خروشان افغانستان به شمار میرود و آب مورد نیازدر عرصه زراعت، صنعت، آشامیدن وتولید برق را تا مین می کند.

در افغانستان با ذوب شدن یخچال های طبیعی جریان آب در حوزه دریای پنج آمو و حوزه دریای کابل تامین می گردد که نسبت به سایر حوزه گردد .

با افزایش درجه حرارت قله های یخچالی و برف های کتلوی به ذوبان شروع نموده و منشا چشمه ها، جهیل ها ودریا ها می شود.در واقع عملکرد یک یخچال طبیعی از نظر منابع آب را می توان به یک سد (بند ذخیروی آب) تشبیه کرد که آب جامد را در فصول سرما و برفباری (زمستان) درخود ذخیره نموده و در فصول گرما و ضرورت به آب مورد استفاده مناسب قرار می گیرد.

نظر به اهمیت هایدرولوژیکی یخچالهای طبیعی سلسله کوهای هندوکش در تنظیم جریان رود خانه های کشور نقش حیاتی و سازنده دارد، ضرورت بررسی وشنا خت پتانسیل ها وچالش میتورولوژیکی نیزباعث کمبود معلومات گردیده بود، بناً بصورت کل مطالعات یخچال ها و جهیل های یخچالی جهت بدست آوردن معلومات تفصیلی و ارزیابی تاثیرات تغیر اقلیم بالای ذوبان و نوعیت آن از ضروریات اساسی تلقی محسوب می شود.

بنابر داغ شدن موضوع تغیرات اقلیمی و اهمیت یخچال ها منحیث فکتور کلیدی در مدیریت یکپارچه منابع آب، مطالعه همه جانبه یخچال ها در سال ۲۰۱۸ میلادی طور مشترک توسط متخصصین ریاست عمومی منابع آب وزارت انرژی و آب و مرکز بین المللی انکشاف همه جانبه کوه ها (ICIMOD) بمنظور تثبیت ، نقشه

برداری و ایجاد پورتال معلوماتی آن اقدام نموده و تغیرات یخچال ها را بین سالهای ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۵ یعنی به مدت (۲۵ سال) را با استفاده از علم سنجش از راه دور(ریموت سنسینگ) و تکنالوژی سیستم اطلاعات جغرافیای جهانی) (GIS از طریق تحلیل عکس های ستلایتی صورت گرفت و مطابق تحقیقات انجام شده یخچالهای طبیعی ۰,٤ فیصد خاک افغانستان را

الی۶۹۰۰ مترموقعیت دارد و بزرگترین یخچال طبیعی کشور با مساحت ۳۹,٤ کیلومتر مربع در واخان مربوط به حوزه دریای پنج بالای واقع شده است.

از جانب دیگر نتایج تحلیل ها نشان میدهد که در مدت زمان ۲۵ سال (۱۹۹۰ الی ۲۰۱۰) از نظر مساحت در حدود ٤۰٦ کیلومتر مربع یعنی ۱۳,۸ فیصد یخچالهای کشور و از نظر تعداد

کشور، مطالعات ساحوی و نظارت دوامدار از یخچالها و جهیل های یخچالی نیاز بوده تا در جهت مدیریت این منابع با ارزش در مقابل تغییرات اقلیمی و جلوگیری از حوادث ناگوار آن همانند سیلابهای ناشی از شکست جهیل های یخچالی (GLOF-Glacier Lake outburst) Floodکه علت اصلی وقوع آن اثران منفی تغییرات اقلیمی و ذوبان سریع یخچالها می باشد تدابیر

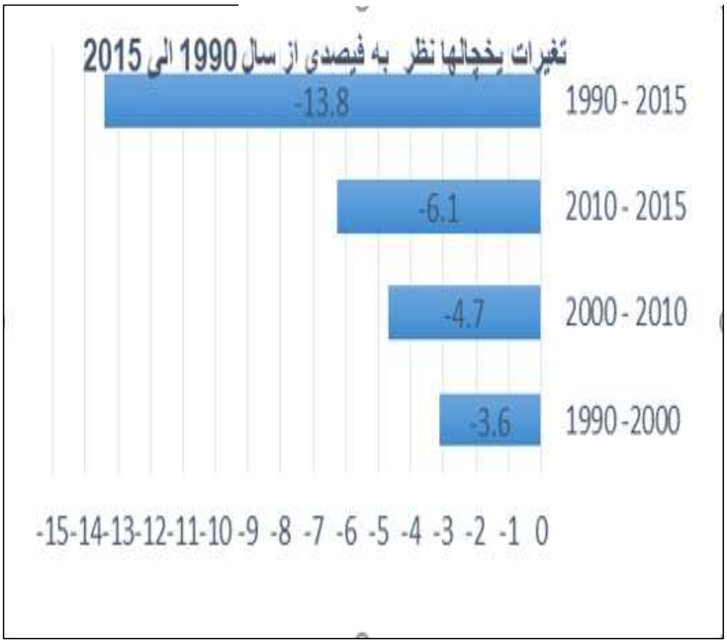

شکل۱: تغیرات یخچالهای افغانستان به فیصدی (%) طی سالهای ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۵

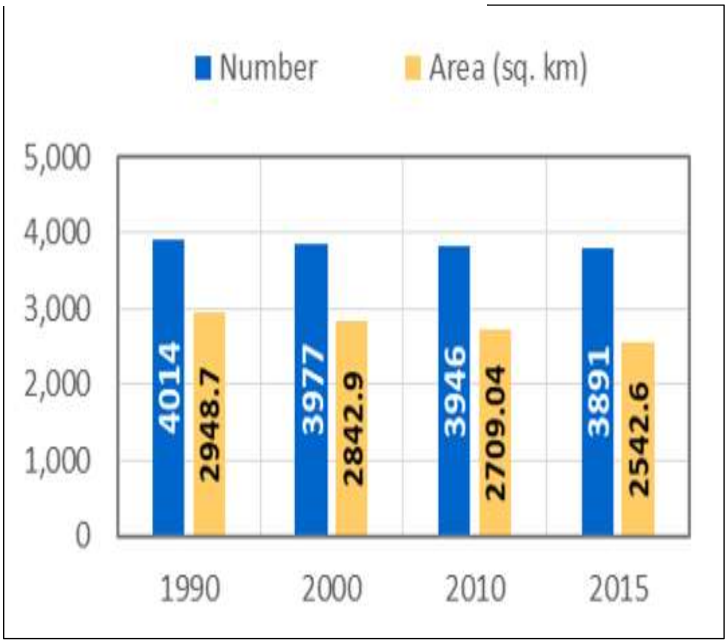

گراف ۱ تعداد و مساحت یخچالهای افغانستان به فیصدی (%) طی سالهای ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۵

پوشانیده است که بیشترین آن در ارتفاعات بالاتر از ۳۵۰۰ متر واقع گردیده است. و همچنان بررسی های انجام یافته نشان میدهد که طی سال ۲۰۱۵ در حدود ۳۸۹۱ یخچال با مساحتی ۲۵٤۲,٦ کیلومتر مربع و حجم تخمینی ۱۵٦ کیلومتر مکعب تشخیص و نقشه برداری شده است که بیشترین آنها در اراتفاعات ۳۲۰۰

حدود ۱۲۳ یخچال یعنی ۳,۱ فیصد از اثر تغیرات اقلیمی ذوب و از بین رفته است.جزیات کامل تحلیل یخچال ها در گراف و شکل ذیل ارایه گردیده است (شکل ۱ و گراف ۱) :

با توجه به اثرات منفی تغییرات اقلیمی و افزایش درجه حرارت که تاثیرات شدید آن بالای یخچالهای طبیعی منحیث منبع اصلی منابع آبی

لازم اتخاذ گردد، چنانچه در سال ۲۰۱۸ شاهد شکست دو جهیل یخچالی بنام کنج در دره مرتفع پیشغور- پنجشیربودیم که باعث وقوع سیلاب های مدهش و ویرانگر ناشی از شکست جهیل های یخچال (GLOF)گردید که خسارات جانی و مالی زیادی به مردم محل وارد شد.

د اوبو او انرژۍ وزارت د انرژۍ برخې معین د دې معینیت کارمندانو ته ور وپیژندل شو

ښاغلی مولوي صاحب عارف الله"عارف" چې په دې وروستیو کې د ا.ا.ا د رهبرۍ له خوا د اوبو او انرژۍ وزارت د انرژۍ معین په حیث په دنده ګومارل شوی، د یاد وزارت سرپرست وزیر ښاغلي ملا عبداللطیف منصور له خوا د یاد وزارت کارمندانو ته د یوې غونډې په ترځ کې ور وپیژندل شو.

د اوبو او انرژۍ وزارت سرپرست وزیر، ښاغلي منصور د یاد وزارت مسئولیتونو په اهمیت لنډې خبرې وکړې او وروسته یې معین صاحب خپلو کارمندانو ته معرفي کړ.

غونډه د یوې دعائیې په لوستلو سره پای ته ورسیده.

د یادولو وړ ده، چې ښاغلی مولوي صاحب عارف الله عارف د ا.ا.ا د واکمنۍ په تېر پېرکې د غزني ولایت د مرستیال، د کابل ښاروال او د مالیې وزارت د مالي معین په توګه او د آمریکایې اشغال خلاف د وسله وال جهاد په ترځ کې د ولایتي نظامي کمېسیون د غړي او سرپرست او دعوت او ارشاد مرکزي کمېسیون د غړې په توګه دندې اجرا کړې دي.

د اوبو او انرژي وزیر د هرات له والي سره وکتل

د اوبو او انرژي وزیر محترم ملا عبداللطیف "منصور" هرات ولایت ته د خپل سفر په ترځ کې د یاد ولایت له والي شیخ الحدیث مولوي نوراحمد "اسلام جار" سره لیدنه او خبرې وکړې.

په دې لیدنه کې دواړو خواوو پر مهمو موضوعاتو د هغوی له جملې څخه د ابګردان بندونو ته پاملرنه او د هریرود مرغاب سیندیزې حوزې د اداري ستونزو د حل په اړه بحث او د نظرونو تبادله وکړه.

سرپرست وزارت آب و انرژی از بند پاشدان باز دید نمود

محتـــرم مـــلا عبـــداللطـــسیف"منصور"، سرپرست وزارت آب و انرژی به همراهی شیخ الحدیث نوراحمد اسلام‌جار، والی ولایت هرات، محترم عبدالسلام آغا ، رئیس حوزه دریایی ، محترم ملا مزمل، رئیس حوزه فرعی دریایی و مسئولان فنی و اداری شرکت قراردادی و دیگر مسئولان محلی از بند آب پاشدان ولایت هرات بازدید نمود.

مسئولان محلی ولایت و مسئولان شرکت قراردادی در مورد کارهای انجام شده و هم‌چنان کارهای متباقی این بند به سرپرست وزارت آب و انرژی معلومات همه جانبه را ارائه نمودند.

بعد از شنیدن معلومات مسئولان، سرپرست وزارت آب و انرژی گفت" ما مصمم هستیم که در زودترین فرصت ممکن برای آغاز کارهای متباقی این بند، چالش‌ها را از بین برده و امکانات را مهیا و کارهای متباقی را انجام دهیم".

د غذایي بحران له منځه وړلو او کار پیدا کیدو په موخه د کار په مقابل کې د غنمو د ورکړې پروسه د اوبو او انرژۍ وزارت لخوا د کابل ولایت شکردرې، ګلدرې، استالف او فرزې ولسوالیو کې تطبیق شوه.

دا پروګرام چې د اوبو او انرژي وزارت لخوا د غذایي بحران له منځه وړلو او کار پیدا کیدو په موخه په لاره اچول شوی وو د کابل ولایت د شکردرې، ګلدرې، استالف او فرزې ولسوالیو کې تطبیق شو
د کار په مقابل کې غنمو د توزیع پروګرام د اوبو او انرژي وزارت د انرژي برخې معین ښاغلي مولوی عارف الله عارف، د کابل سیندیزې حوزې لوی رئیس انجنیر حبیب الرحمن حقپال، د کابل فرعي وسطي سیندیزې حوزې رئیس مولوی ولی محمد تائیب او د دې وزارت یو شمیر نورو مسؤلینو لخوا افتتاح شو.
د اوبو او انرژي وزارت د انرژي معین ښاغلي مولوی عارف خلکو ته د غنمو د توزیع پر وخت د دولت مسؤلین د جامعې خدمتګاران یاد کړه، او د صادقانه خدماتو وړاندې کول یې د دې مسؤلینو اساسي دنده یاد کړه، او په خپلو خبرو کې د عام المنفعه پروژو د تطبیق په برخه کې د خلکو له همکاریو څخه مننه وکړه.
په همدې حال کې د کابل سیندیزې حوزې لوی رئیس انجنیر حبیب الرحمن حقپال د دې پروګرام د اهمیت په اړه خبرې وکړې او زیاته یې کړه: د دې پروګرام په تطبیق سره په ټولیز ډول د کانال پاکونې او اوبو مدیریت ۱۸۲ پروژې تطبیق شوي دي او سلګونو خلکو له هغې څخه ګټه اخیستې ده.
د یادونې وړ ده چې د دې پروګرام په تطبیق سره ۱۳۱۵۸۰ ورځې کار پیدا او د هغې په مقابل کې کارکوونکو ته په ټولیز ډول ۱۳۴۵ ټنه غنم وویشل شول چې ۱۳۴زره څخه زیاتو خلکو له هغې ګټه واخیسته.

معین آب وزارت آب و انرژی بر تسریع روند امور بند کجکی تأکید ورزید

محترم انجنیر مجیب‌الرحمن"عمر" معین آب وزارت آب و انرژی در دفتر کاری‌شان با رئیس شرکت قرادادی بند کجکی دیدار تعارفی نمود.
در این دیدار، محترم معین آب ضمن خوش آمدید به رئیس شرکت قراردادی بند کجکی بر تسریع روند امور این بند تأکید ورزیده و پیرامون پیشبرد بهتر امور آن، هدایات لازم را به شرکت قراردادی دادند.
در این دیدار، سلیمان سلیف، رئیس شرکت قراردادی بند کجکی در مورد پیشرفت امور این بند به معین آب معلومات همه جانبه را ارائه نموده و از تسریع روند امور آن نیز اطمینان دادند.
گفتنی‌ست که بند کجکی ظرفیت ذخیره دو میلیارد متر مکعب آب و تولید ۱۵۰ میگاوات برق را دارد.

دیدار رهبری د افغانستان برشناشرکت با سرپرست وزارت آب و انرژی

محترم ملا عبداللطیف"منصور"، سرپرست وزارت انرژی و آب با رئیس تجارتی د افغانستان برشنا شرکت و رئیس کابل برشنا دیدار نمود.

ملا عبداللطیف"منصور" در کنار دیدار با مولوی عبدالرحمن"رحمانی"، رئیس تجارتی د افغانستان برشنا شرکت و مولوی فصل الرحمن"فضلی"، رئیس کابل برشنا پیرامون فعالیت‌های گذشته این شرکت صحبت نموده و بر عرضه خدمات بهتر به مشتریان و هم‌چنان در مورد انجام بهتر امور هدایات لازم را دادند.

مولوی عبدالرحمن"رحمانی"، رئیس تجارتی د افغانستان برشنا شرکت پیرامون فعالیت‌های اخیر و جمع آوری سریع عواید معلومات همه جانبه ارائه نموده افزود: " ما روی پلانی کار می‌کنیم که بتوانیم عواید برشنا را نه تنها در کابل بلکه در تمام کشور به گونه‌ی بی سابقه جمع آوری شود".

هم‌چنان مولوی فضل الرحمن"فضلی"، رئیس کابل برشنا گفت: همانگونه‌که مبارزه با فساد اداری از اولویت‌های ۱.۱.۱ و به ویژه رهبری کابل برشنا است در این بخش تلاش‌های جدی جریان دارد".

در عین حال، محترم ملا عبداللطیف"منصور"، سرپرست وزارت آب و انرژی بر تلاش‌های رهبری د افغانستان برشنا شرکت به ویژه در قسمت مبارزه با فساد اداری را قابل ستایش دانسته و تأکید نمود که در قسمت از بین بردن فساد اداری در مقایسه به گذشته تلاش بیشتر شود.

به گفته‌ی ملا عبداللطیف"منصور" همانگونه که د افغانستان برشنا شرکت یک شرکت خدماتی‌است، بنا براین باید تلاش بیشتر شود که رضایت مشتریان را بدست آورده و کارها به وقت وزمان رسیدگی شود.

اوبو او انرژي وزارت سرپرست د مشکلاتو دحل او برېښنا رسونې بهتره خدمتونو دوړاندې کولو په موخه د افغانستان برېښناشرکت له سرپرست رئیس سره وکتل

د اوبو او انرژي وزارت سرپرست ښاغلي ملا عبداللطیف منصور د افغانستان برېښنا شرکت له سرپرست رئیس مولوی حمد الله زاهد، د کابل برېښنا رئیس مولوی فضل الرحمن فضلی او د یادشرکت یو شمیر مسؤلینو سره د پورونو د ورکړې د ستونزو د حل او په هیواد کې د برېښنا رسونې پراختیا په اړه بحث او نظرونو تبادله وکړه.

په دې لیدنه کې د انرژۍ د تولید بندونو د پروژو، په قسطي ډول د پورونو د ورکړې په لاربنود او په هیواد کې د برېښنا رسونې شبکو د پراختیا په اړه بحث وشو.

همداشان دواړو خواو د ستونزو د حل او د انرژي خدماتو د پراختیا په برخه کې په لا زیاتې همغږۍ ټینګار وکړ.

د ۱.۱.۱ د یو شمېر ادارو رئیسانو د اوبو او انرژي وزارت د انرژۍ له معین سره وکتل

د کابل حج او اوقافو رئیس محترم شیخ الحدیث عبدالسلام حنفي، د افغانستان برېښنا شرکت تجارتي رئیس محترم مولوي عبدالرحمن رحماني د کابل برېښنا رئیس محترم مولوي فضل الرحمن فضلي او یو شمېر نورو رئیسانو د اوبو او انرژي وزارت د انرژۍ له معین محترم مولوي صاحب عارف الله عارف سره د ده په کاري دفتر کې وکتل.

یادو رئیسانو محترم عارف صاحب ته د دوی د نوي دندې مبارکي وړاندې کړه او په خپلو مسؤلیوتونو کې یې دوی ته د بریا غوښتنه وکړه.

محترم معین صاحب د دوی له راتګ څخه مننه وکړه او زیاته یې کړه: " د دین، هیواد او ملت خدمت زمونږ ټولو دیني او ملي مکلفیت دی، ټول باید خپلو مسئولیتونو ته متوجه و اوسو او د هیوادوالو د خدمت په لاره کې په اخلاص او صداقت سره گامونه واخلو.

د اوبو او انرژي وزارت د اوبو معین د هلمند د سیندیزې حوزې د عمومي ریاست کړنې وارزولې

محترم انجنیر مجیب الرحمن "عمر" د اوبو او انرژي وزارت د اوبو معین هلمند ولایت ته د خپل سفر په ترځ کې د دغه وزارت د یو شمیر مرکزي رئیسانو او مسئولینو په ملتیا د هلمند د سیندیزې حوزې له عمومي رئیس ښاغلي قاري عبدالهادي، د هلمند د فرعي سیندیزې حوزې له رئیس مولوي قایم او د یادې سیندیزې حوزې له ټولو رئیسانو او کارمندانو سره لیدنه وکړه.

ښاغلي معین په دغه لیدنه کې د هلمند د سیندیزې حوزې عمومي ریاست د فعالیتونو د راپور تر ارزولو وروسته د ستونځو د حل او راتلونکي کال لپاره د پلان چمتو کولو په هکله لازمې لارښوونې وکړې.ښاغلي "عمر" د خپلو خبرو په ترځ کې د اوبو د مدیریت اهمیت ته په اشارې سره د سیندیزې حوزې له ټولو مسئولینو څخه وغوښتل چې په ټوله سیندیزه حوزه کې د اوبو مدیریت لپاره خپلې ټولې هڅې په کار واچوي.

په ورته وخت کې د یادې حوزې مسئولینو خپلې ستونزې او وړاندیزونه له ښاغلي معین صاحب سره شریکې کړې او په ښه ډول سره د خپلو دندو او مسئولیتونو د ترسره کولو په هکله یې ډاډ ورکړ

معین آب وزارت انرژی و آب از جریان کار پروژه بند کجکی بازدید کرد

محترم انجنیر مجیب الرحمن "عمر " معین آب وزارت انرژی و آب همراه با شماری از روسا و مسئولان این وزارت طی یک سفر رسمی به ولایت هلمند، وضعیت پیشرفت پروژه بند کجکی را از نزدیک مشاهده و بررسی نمودند.

محترم معین آب حین بازدید پروژه از اهمیت آن یاد آوری نموده از آقای سلیمان جولیو رئیس شرکت قراردادی جهت سرمایه گذاری در این پروژه اظهار قدردانی کرد.

آقای عمر به تسریع کار پروژه و توجه بیشتر به کیفیت آن تاکید نموده از همکاری رهبری وزارت انرژی و آب به مسئولان پروژه اطمینان بخشید.

پس از بررسی وضعیت پیشرفت و جریان کار پروژه، معین آب با رئیس شرکت قراردادی و انجنیران تخنیکی پروژه جلسه تخنیکی برگزار نموده در مورد تسریع جریان کار و بهبود کیفیت آن بحث و تبادل نظر نمودند.

قابل یادآوری است که با تطبیق این پروژه ظرفیت تولید برق بند کجکی ۱۰۰ میگاوات افزایش می یابد که ظرفیت مجموعی تولید برق آن به۱۵۱ میگاوات خواهد رسید.

سرپرست وزارت آب وانرژی با رئیس شرکت انرژی آفتابی (قطر للطاقة الشمسیه) دیدار نمود

محترم ملا عبداللطیف "منصور"، سرپرست وزارت آب و انرژی ا.ا.ا در جریان سفر خویش به قطر با محترم سالم عباسی، رئیس شرکت انرژی آفتابی(قطر للطاقة الشمسیه) آن کشور دیدار نمودند.

در این دیدار، سرپرست وزارت آب و انرژی با رئیس شرکت متذکره پیرامون انرژی آفتابی در افغانستان گفت‌وگو کردند و رئیس شرکت قطر للطاقه الشمسیه در مورد سرمایه‌گذاری در بخش تولید انرژی آفتابی در افغانستان ابراز آمادگی نمود و به سرپرست وزارت آب و انرژی دعوت داد که یک هیئت اداری و تخنیکی وزارت‌های مربوطه ا.ا.ا. در این مورد با این شرکت گفت‌وگوی تفصیلی نماید تا شرکت متذکره در بخش تولید انرژی آفتابی در افغانستان سرمایه‌گذاری نماید.

این نشست در فضای صمیمت به پایان رسید.

د اوبو او انرژي وزارت د برېښنا د تجارتي مارکیټ رئیس بدخشان ولایت ته رسمي سفر وکړ

د ا.ا.ا د اوبو او انرژي وزارت د برېښنا د تجارتي مارکیټ رئیس محترم انجنیر مصطفی منصور د یوه پلاوي په ملتیا د شورابک بند د تعرفي ټاکلو په موخه د بدخشان ولایت ته سفر وکړ.

د سفر په ترځ کې یاد پلاوي د بدخشان له والي محترم مولوي عبدالغني او د یاد ولایت له یو شمېر سپین ږیرو، مشرانو او مخورو کسانو سره ناستې ترسره کړې.

په دې لیدنو، کتنو کې د برېښنا په برخه کې د بدخشان ولایت د خلکو ستونزې واورېدل شوې او د خپلو شته امکاناتو په چوکاټ کې د دوی د ستونزو د حل په هکله ډاډ ورکړل شو.

تر دې وروسته یاد پلاوې د بدخشان انرژي شرکت له مسئولینو سره په تخنیکي مسایلو بحث او خبرې و کړې او د بدخشان د خلکو د ستونزو د حل په هکله لازم تصمیم و نیول شو.

د اوبو اوانرژي وزارت د انرژي معین او د اطلاعاتو او کلتور وزارت معین او د افغانستان اسلامي امارت د ویاند ترمنځ ګډه ناسته تر سره شوه

دا غونډه د اوبو او انرژي وزارت د معین ښاغلي مولوي عارف الله عارف او د اطلاعاتو او کلتور وزارت معین او د افغانستان اسلامي امارت ویاند ښاغلي ذبیح الله مجاهد ترمنځ په داسي حال کې چې یو شمېر نورو چارواکو هم شتون درلود، ترسره شوه.

په دغه ناسته کې د بېلابېلو اداري موضوع ګانو، د چارو د ښه انسجام او همغږي او نورو اړونده موضوع ګانو باندې د نظرونو تبادله وشوه.

ښاغلي مولوي عارف الله عارف د اوبو او انرژي وزارت د انرژي معین په دې لیدنه کې د اوبو او انرژي وزارت د تشکیلاتو، فعالیتونو او د دې وزارت نورو چارو په هکله د اطلاعاتو او کلتور وزارت معین او د افغانستان اسلامي امارت ویاند سره لازم معلومات شریک کړل.

په پای کې دواړو لوریو د چارو غوره پرمخ بیولو لپاره پر لا همغږي باندې ټینګار وکړ.

د اوبو او انرژي وزارت د اوبو معین د کمال خان بند پروژې څخه لیدنه وکړه

د افغانستان اسلامی امارت د رهبري د هدایت په اساس د اوبو او انرژی وزارت د اوبو معین ښاغلي انجنیر مجیب الرحمن "عمر"، د هلمند سیندیزي حوزې عمومي رئیس قاري عبدالهادي هادي ، د هریرود مرغاب سیندیزي حوزې عمومي رئیس مولوي عبدالسلام او د یاد وزارت یو شمېر تخنیکي مسؤلینو د کمال خان بند د چارو بیا شروع کیدو او نهر لشکری کانال د پاک کاری په منظور د یادو پروژو څخه لیدنه وکړه.

په دی لیدنه کې د نیمروز ولایت محترم والي ، د نیمروز سیندیزې حوزې رئیس او قومي سپینږیرو د کمال خان بند د قراردادی شرکت له مسؤلینو سره ناسته ترسره کړه، چی په دې لیدنه کې د کمال خان بند د کارونو بیا شروع کیدو او همدارنګه د نهر لشکري کانال د پاک کاري لپاره بحث او د نظر تبادله وشوه او مناسبی لاری او چاری ولټول شوي.

همدارنګه په دې لیدنه کی د نیمروز سیندیزي حوزې، د کمال خان بند قراردادي شرکت او د نهر لشکري کانال د ګتې اخیستونکو ستونزې له نږدی ولیدل شوي چې په نږدې راتلونکي کې به مشکلات حل او د یادو پروژو کارونه شروع شي.

معین انرژی وزارت آب و انرژی به اعضای انجمن بازرگانان و صنعت کاران مستقل ترکیه از فراهم سازی زمینه سرمایه‌گذاری در افغانستان اطمینان بخشید

محترم مولوی عارف الله عارف معین انرژی وزارت آب و انرژی در دفتر کاری خویش با اعضای انجمن بازرگانان و صنعت کاران مستقل ترکیه دیدار نموده در ارتباط به سرمایه گذاری سکتورهای خصوصی به منظور تولید انرژی در افغانستان بحث و تبادل نظر نمودند.

در این دیدار آقای مولوی عارف الله از علاقه مندی انجمن بازرگانان و صنعت کاران مستقل ترکیه در سرمایه گذاری برای انکشاف انرژی در افغانستان اظهار قدردانی نموده با یادآوری از منابع موجود و ظرفیت تولید انرژی در کشور از فراهم سازی زمینه سرمایه گذاری به آنها اطمینان بخشید.

معین انرژی در سخنان خود تاکید کرد که رهبری وزارت انرژی و آب از ایجاد سرمایه گذاری در تولید انرژی استقبال نموده و آماده هرنوع همکاری در فراهم سازی زمینه سرمایه گذاری در این راستا می باشد.

در همین حال اعضای انجمن بازرگانان و صنعت کاران مستقل ترکیه علاقه مندی خویش را در سرمایه گذاری به هدف تولید انرژي از منابع آبی، بادی، آفتابی و ذغال سنگ در افغانستان ابراز داشتند.

در اخیر هر دو طرف به امضای تفاهمنامه جهت آغاز کار و تسریع عملی سازی آن تاکید ورزیدند

د اوبو او انرژي وزارت د اوبو معین د پاشدان بند له پروژې څخه لیدنه وکړه

د اوبو او انرژي وزارت د اوبو معین ښاغلي انجنیر مجیب الرحمن" عمر "د هریرود مرغاب سیندیزې عمومي حوزې رئیس ښاغلي مولوی عبدالسلام، د هرات ولایت فرعي حوزې رئیس او د دې وزارت یو شمیر نورو تخنیکي مسؤلینو په ملتیا د هرات ولایت پاشدان بند له پروژې څخه لیدنه وکړه.

د اوبو ښاغلي معین د پاشدان بند پروژې څخه د لیدنې پرمهال د کار پرمختګ وضعیت، ستونزې او ننګونې له نیردې وڅېړلې او د پروژې تخنیکي مسؤلینو ته یې لازمي لارښوونې وکړې.

د یادونې وړ ده چې د افغانستان د اسلامي امارت د رهبري د هدایاتو په اساس د اوبو او د اوبو د بندونو د پروژو اهمیت ته په کتو سره د اوبو او انرژي وزارت رهبري مقام کوشش کوي تر څو د دې وزارت پروژو کار چې د څه وخت پدېخوا ځنډیلي دي، ژرترژره بیا پیل کړي

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمده و نصل علی رسوله الکریم

وبعده: پاکي ده د هغه ذات (الله) لره چې له اوبو څخه يې هر څه ژوندي پيدا کړې د سورت انبیا به ۳۰ آیت کې الله تعالی مونږ ته ويلي،(وجعلنا من الماء کل شیء حي) صدق الله العظیم". پرته له شکه الله پاک په ټولیز ډول ژوند په اوبو پورې تړلی ده، د علما کرامو او څېړونکو د علمي څېړنو پر بنسټ د انسان جسمي یا بدني جوړښت کې اوبه ۷۰٪ سلنه رول(ونډه) لري، او همدارنګه نشي کولای چې اوبو پرته له اوو "۷" ورځو څخه زيات ژوند وکړي، بلکي هره ګړۍ انسان اوبو ته په کلکه اړتیا لري، لکه څرنګه چې انسان اوبو ته اړتیا لري هر ژوند لرونکی شی همداسي اوبو ته اړتیا لري چي د اوبو په نشتوالي کې ژوند نا ممکن دی، ګیاه هم یواځې په اوبو پایېدای شي او له اوبو پرته يې پایښت ممکن نه دی، لنډه دا چې ټول مخلوقات له اوبو پرته ژوند نه شي کولای، اوس پوښتنه دا را ولاړېږي چې اوبه به د ځمکې له مخه ورکې یا له منځه لاړې شي؟ بې شکه چې الله پاک پوه او په هر شي خبر دی: الله پاک د ژوند راز په اوبو او اکسېجن کې ایښي دی او دا دواړه به د قیامت تر ورځې شتون ولري، اوبه له آسمان څخه راځي چې د څېړونکو په اند د نهرونو، سمندرونو او وړو سمندرونوګيو (سمندرګوټو)له اوبو څخه تاو (تبخیر) د آسمان په لور پورته کېږي. د اوبو دا بخار، دود یا تاو د ټروبو سفير له طبقې چې د ځمکې له سطحې څخه د لس میله په اندازه پورته د اسمان په لور موقيعت لري پورته نشي تللی ځکه له دې طبقې پورته نور په ټولیز ډول اکسجن له منځه ځي او چووي هر کله چې اکسجن نه وي له یو شي د بل پیداکیدل شونې نه دي، نو په همدې ځای کې له یاد تبخیر، بخار یا تاو څخه د الله ج په حکم اوبه د باران یا واورې په شکل د ځمکې په لور راځي چې همدا د اوبو اصلې سرچینې دي.....!

قاري محمد عبدالعزیز

اوبهٔ او انرژي

Islamic Emirate of Afghanistan Ministry of Energy and Water

نمای زیبا از بند برق شورابک در ولایت بدخشان